

H A N D E N

K U N N E N

M E E R D A N

K L A P P E N

JAARVERSLAG 2002

H A N D T H E A T E R

HANDEN KUNNEN MEER DAN KLAPPEN

Statutaire naam Stichting Handtheater

'Roepnaam' Handtheater

Postadres p/a Theater 't OOG
Bilderdijkkade 60
1053 VN Amsterdam

Bezoekadres Tollensstraat 60

Telefoon 020 412 38 21

Teksttelefoon/fax 020 689 56 57

E-mail adres info@handtheater.nl

Website www.handtheater.nl

Karakter van de instelling podiumkunstinstitelling

Gesubsidieerd in het kader
van de cultuurnota 1997-2000 nee

INHOUDSOPGAVE

Jaarverslag 2002	4
Doelstelling	4
Functies	5
Reikwijdte	12
Activiteiten	14

Bijlage 1	Bestuursverslag
Bijlage 2	Speellijst en aantal bezoekers
Bijlage 3	Notitie t.b.v. de Raad voor Cultuur
Bijlage 4	Theaterschool voor doven
Bijlage 5	Between Scylla and Charybdis
Bijlage 6	Jaarrekening
Bijlage 7	Bestuur en medewerkers

JAARVERSLAG 2002

ALGEMENE INFORMATIE

DOELSTELLING

Stichting Handtheater is op 2 mei 1990 opgericht.

Handtheater heeft als doel het bevorderen van en bekendheid geven aan doven-cultuur, met name op het gebied van cultuuruitingen in de Nederlandse Gebarentaal.

Handtheater wil zijn doel te bereiken door:

- voorstellingen in de Nederlandse Gebarentaal en andere gebarentalen te (laten) brengen
- theater met als voertaal een gebarentaal te bestuderen
- doven in de gelegenheid te stellen zich te bekwamen op het gebied van theater in de Nederlandse Gebarentaal
- toneelstukken in de Nederlandse Gebarentaal te ontwikkelen
- toneelteksten naar de Nederlandse Gebarentaal te vertalen
- workshops te geven
- informatie en voorlichting te geven
- diensten te verrichten voor derden
- samen te werken met soortgelijke (inter)nationale organisaties.

VOORSTELLINGEN IN DE NEDERLANDSE GEBARENTAAL

De meeste voorstellingen van Handtheater worden tevens simultaan getolkt in het gesproken Nederlands. Voorstellingen worden bezocht door een doof en niet-doof publiek, in een verhouding van veertig tot zestig percent.

Voorstellingen worden gegeven in de standplaats en tevens in kleine en middelgrote theaters in het land.

Hoewel Handtheater en Theater 't OOG stevig verankerd zijn in Amsterdam Oud-West, hebben zij tevens een landelijke en internationale uitstraling. De functies beperken zich ook niet tot het geven van theatervoorstellingen.

Handtheater heeft de volgende functies:

- opleiding en deskundigheidsbevordering
- ontwikkeling en experiment
- verspreiding
- presentatie, uitvoering en vertoning
- promotie en marketing
- informatie en educatie
- behoud en beheer
- research en reflectie.

FUNCTIONIES

Handtheater vervult meerdere functies, zowel in de dovensamenhang als in de horende maatschappij, die hieronder worden uitgewerkt.

PRODUCTIE

Handtheater heeft in totaal 75 theatervoorstellingen en 2 educatieve voorstellingen gegeven, en 7 voorstellingen van anderen in Theater 't OOG geprogrammeerd. De voorstellingen zijn als volgt over de projecten verdeeld:

Theater voor kinderen

<i>Brekebeen</i>	26
<i>Kan jij een ei?</i>	12

<i>Subtotaal</i>	38
------------------	----

Theater voor volwassenen

<i>Versteend Verdriet</i>	4
<i>Theo & Vincent</i>	22
<i>Incidentele producties</i>	7
<i>Open Podium</i>	4

<i>Subtotaal</i>	37
------------------	----

Educatieve voorstellingen

OOGgetuigen	2
-------------	---

Programmering Theater 't OOG	7
-------------------------------------	---

Videopresentaties	2
Totaal	86

De voorstellingen zijn bezocht door 7256 mensen.

OPLEIDING EN DESKUNDIGHEIDSBEVORDERING

In Nederland is nog geen opleiding voor dove acteurs. Vandaar dat Handtheater tracht voorlopig in de behoefte aan scholing op het gebied van de podiumkunsten te voorzien, zowel voor de acteurs (in opleiding) die in vaste dienst zijn als voor kinderen, jongeren en volwassenen van buiten.

In 2002 is de training van dove en horende jongeren die meedoen aan het theaterproject met als werktitel *Meeting Point* dat in samenwerking met Artisjok/020 wordt uitgevoerd, gecontinueerd.

Er zijn twee afleveringen gehouden van *OOGgetuigen*, een gedramatiseerde discussiebijeenkomst in de vorm van een rechtszaak over onderwerpen de dovencultuur betreffende. Omdat Handtheater zich meer wil richten op de eigenlijke doelstelling, namelijk tweetalige theatervoorstellingen brengen, is *OOGgetuigen* overgedragen aan de landelijke belangenorganisatie Dovenschap.

Er hebben vier afleveringen plaatsgevonden van het *Open Podium*. In het kader daarvan zijn lessen gegeven, zowel door medewerkers van Handtheater als door docenten van buiten, in theater, mime, dans, poëzie, en verhalen vertellen.

Regelmatig is Handtheater door organisaties in de dovenwereld, zoals welzijnsstichtingen en scholen, gevraagd om workshops te geven op het gebied van de podiumkunsten.

ONTWIKKELING EN EXPERIMENT

Omdat er in Nederland geen andere theatergroep van doven is, moet Handtheater het verschijnsel theater met als voertaal een gebarentaal, zelf onderzoeken. Daarbij zijn internationale contacten onontbeerlijk. Handtheater heeft in juli 2002 het internationale cultuurcongres *Deaf Way II* bezocht waaraan door tienduizend mensen uit de hele wereld werd deelgenomen. Tijdens dit congres is de voorstelling *Theo & Vincent* driemaal gespeeld. Verder namen de acteurs deel aan het voorprogramma dat speciaal voor artiesten uit de hele wereld was georganiseerd. Er

zijn twintig theatervoorstellingen bekeken en geanalyseerd en er zijn interviews gehouden met twaalf dove podiumkunstenaars uit andere landen. De videoregistratie van de theatervoorstelling *Versteend Verdriet* is op dit congres gepresenteerd. Tenslotte zijn er contacten gelegd met filmers uit verschillende landen ter voorbereiding van het internationale filmfestival *Deaf in the Picture* (voorheen: de Stomme Film), dat in april 2003 in Amsterdam plaatsvindt.

Verder heeft in 2002 een aantal buitenlandse artiesten een voorstelling gegeven in Theater 't OOG.

TOLKEN EN VERTALEN

Tolken voor de alledaagse communicatie

Om goede communicatie mogelijk te maken tussen doven en horenden is het een voorwaarde dat er altijd tolken aanwezig zijn. Het personeel van Handtheater bestaat uit doven en horenden. Er wordt samengewerkt op projectbasis met horende groepen. In al deze gevallen is de aanwezigheid van een tolk een vereiste. In dit jaar is begonnen met de voorbereiding van een aanvraag bij het GAK voor tolkuren ten behoeve van alle dove medewerkers van Handtheater.

Stemacteurs

In het kader van de voorstelling voor kinderen *Kan jij een ei?* en de voorstelling voor volwassenen *Theo & Vincent* is begonnen aan het opleiden van zogenaamde 'stemacteurs'. Voor het begrip 'stemacteurs' in plaats van 'tolken' is gekozen omdat bleek - toen anderen het van Mieke Julien, die tot nu toe theatervoorstellingen tolkte, moesten overnemen - dat zij niet zozeer tolkt alswel met haar stem een rol speelt in de voorstelling. Dat is een techniek die niet te vergelijken is met het tolken dat de tolken Nederlandse Gebarentaal in de dagelijkse praktijk doen.

Vertalen

In het jaar 2002 is tevens begonnen aan de vertaling van *Vagina Verhalen*, een eigen versie van De Vagina Monologen van de Amerikaanse journaliste en schrijfster Eve Ensler.

VERSPREIDING

Handtheater heeft dit jaar ervaren dat een publiciteitsmedewerker die ook ingezet kan worden voor de verkoop van voorstellingen, niet wordt gemist.

Tot nu toe maakte Handtheater geen gebruik van theaterproducenten. Deze missen de expertise op het gebied van de taal en cultuur van doven en dus hield Handtheater de publiciteit en werving in eigen hand. Het leggen van contacten met theaters

kost veel tijd. Inmiddels kan Handtheater bij een aantal vaste theaters terecht waarmee in de loop der jaren een goed contact is opgebouwd, zoals Stadstheater Zoetermeer, Plaza Futura in Eindhoven, Theater aan de Parade in Den Bosch, Prinsentheater en 't Kruithuis in Groningen, Steigertheater in Nijmegen, Papenstraattheater in Zwolle, Theater 't Kapelletje in Rotterdam, Theater Provadja in Alkmaar, Korzo Theater en Theater Pierrot in Den Haag. De inspanningen zijn erop gericht om het arsenaal aan vaste speelplaatsen nog te vergroten en te streven naar uitkoopsommen in plaats van zaalhuur. Aangezien voorstellingen van Handtheater over het algemeen goed worden bezocht, zijn theaters in toenemende mate bereid om een voorstelling uit te kopen.

Voorzichtig is begonnen aan het inzetten van externe medewerkers voor de acquisitie. In aanvang kostte dat extra tijd omdat deze medewerkers moesten worden ingewerkt op het gebied van de taal en cultuur van doven, en ook nog geruime tijd moesten worden begeleid. Zowel voor de kindervoorstelling *Kan jij een ei?* als voor de voorstelling *Vagina Verhalen* wordt gewerkt met een externe medewerker. Gestreefd wordt naar het in dienst nemen van een vaste medewerker voor pr en acquisitie. Tijdens opbouwdagen wordt extra aandacht besteed aan het geven van informatie aan medewerkers van het theater over gebarentaal en theater in die taal.

PRESENTATIE, UITVOERING EN VERTONING

Handtheater maakt gebruik van Theater 't OOG en heeft daar de beschikking over een bescheiden kantoorruimte, een zaal van 12 bij 7 meter met een hydraulische tribune met 51 stoelen, een opslagruimte en een hal die als foyer dienstdoet.

Theater 't OOG is belangrijk voor het dove publiek. Ze maken de stap naar een 'eigen' theater nu eenmaal gemakkelijker. Daarna is de overgang naar 'vreemde' theaters minder moeilijk. Try-outs worden altijd eerst in het eigen theater gehouden. Verder is het bestaan van het theater van belang als ontmoetingsplaats en als podium voor doven die zich met allerlei kunstzinnige uitingen bezighouden.

Regelmatig komen er buitenlandse doven die bezig zijn met of geïnteresseerd in theater in een gebarentaal, op bezoek.

Omdat Theater 't OOG uiterlijk tot 1 april volgend jaar gehuisvest kan blijven op het voormalige terrein van het Gemeentelijk Vervoer Bedrijf, is dit jaar naarstig gezocht naar een geschikte alternatieve ruimte.

PROMOTIE EN MARKETING

De belangstelling van de pers, de theaterwereld en het publiek voor theater in de Nederlandse Gebarentaal is toegenomen. Omdat de kennis van journalisten beperkt is, moeten zij uitvoerig geïnformeerd worden en van achtergrondmateriaal voorzien. Steeds meer verzoeken bereiken ons om mee te werken aan een televisieprogramma.

Niet al deze verzoeken worden ingewilligd omdat de voorbereiding veel tijd kost. Drie acteurs van Handtheater namen deel aan de komische serie Kwartelhof die door Teleac/NOT werd uitgezonden.

Ook als een voorstelling door een theater is aangekocht, speelt Handtheater een actieve rol in de publiciteit. Handtheater heeft een bestand van 2500 adressen van zowel dove als horende geïnteresseerden. De mensen in de buurt van de plaats waar gespeeld wordt, worden aangeschreven zodra Handtheater ergens in het land een voorstelling geeft. Het dove publiek wordt in de gelegenheid gesteld om via fax, teksttelefoon of e-mail te reserveren.

INFORMATIE EN EDUCATIE

Handtheater besteedt veel aandacht aan informatieverschaffing en educatie, zowel van het dove als het horende publiek. Handtheater heeft voor beide publieksgroepen informatiemateriaal en spelmaterialen gemaakt.

Informatie aan en educatie van doven

Zoals gezegd organiseerde Handtheater OOGgetuigen, een serie discussie-bijeenkomsten in de vorm van een rechtszitting. Er werd gediscussieerd in de Nederlandse Gebarentaal over thema's de dovencultuur betreffende. Er zijn ook educatieve activiteiten die gekoppeld zijn aan voorstellingen, zoals de lesbrieven bij de voorstelling *Versteend Verdriet*.

Informatie aan en educatie van horenden

Elke week wordt er gebeld door mensen die informatie willen hebben, niet alleen over gebarentheater, maar over de dovencultuur in het algemeen.

Om enkele voorbeelden te geven:

- Een uitvaartbegeleider die de uitvaart van een dove vrouw moet begeleiden vraagt om informatie en om een theatrale bijdrage van Handtheater.
- Het Filmmuseum vraagt aan medewerkers van Handtheater om de laatste stomme film, *Zeemansvrouwen* uit 1937, te bekijken. Omdat er van deze film geen script meer is, hoopt men dat de dove medewerkers in staat zijn om de dialogen van de lippen 'af te lezen'.

- Mojo, organisator van Lowlands, heeft op 25 augustus een avond van het Nederlandse lied. De organisator wil een rap in Nederlandse Gebarentaal.
- Een Turks meisje moet een spreekbeurt houden op de MAVO en wil informatie over gebarentaal en theater in die taal.
- Stichting WG Kunst organiseert Kriskraskinkerkunst voor kinderen uit de Kinkerbuurt. Zij vragen of een van de horende medewerkers de opening van dit project wil tolken.
- Tien kinderen van groep 6 en 7 van de Nic. Maesschool krijgen in Theater 't OOG uitleg over gebarentaal en spelen een kwartet met gebaren voor dieren.
- The British Council organiseert een seminar over Gehandicapten in de Podiumkunsten en vraagt een bijdrage van Handtheater in de vorm van een lezing.
- De directeur van KPN Telecommunicatie vraagt bij zijn afscheid om een inhoudelijke bijdrage van Handtheater.
- Een studente van de Hogeschool voor de Kunsten in Utrecht wordt opgeleid als dramaschrijfster. Zij wil uiteindelijk sprookjes en mythen gaan vertellen aan dove kinderen. Omdat zij niets weet van de dovengemeenschap, cultuur en taal vraagt zij om de meest elementaire informatie.
- Een studente theaterwetenschappen wil graag een informatief gesprek over de taal en cultuur van doven, en tweetalig theater in de NGT en het gesproken Nederlands.
- De Stichting Hulp aan Auditief Gehandicapten, een vrijwilligersorganisatie op Curacao, wil graag algemene informatie en informatie over het produceren van een toneelstuk in een gebarentaal.

CULTUURCLUSTER OUD-WEST

Theater 't OOG en Handtheater zijn participanten in de Alliantie De Cultuurhal, een van de drie clusters die meedenken over een geschikte invulling van de voormalige Tramremise.

Alliantie De Cultuurhal bestaat verder uit de volgende participanten:

- Theater De Cameleon
- Fijnhouttheater
- Stichting WG-Kunst
- Global Clowns.

Potentiële partner is de Nederlandse Opera.

De participanten hebben – naast het nastreven van de eigen doelstelling – een aantal gemeenschappelijke doelstellingen:

- inhoud en vorm geven aan het culturele leven van Amsterdam Oud-West
- realiseren van de betrokkenheid van de bewoners in de wijk
- stroomlijnen van de programmering
- verbetering van de financiering
- verbetering van de marketing en communicatie

- scheppen van werkgelegenheid
- scheppen van synergie-effecten op het gebied van economische draagkracht, beheer, vrijwilligers, promotie, zaalverhuur, repetitieruimtes, techniek, apparatuur, opslag en internet.

In 2002 zijn er maandelijkse vergaderingen gehouden, is gewerkt aan een samenwerkingsovereenkomst en is opnieuw het *Verhalenfestival Oud-West Thuis Best* door de participanten gerealiseerd. De financiële verslaglegging van dit festival is door Handtheater verzorgd.

BEHOUD EN BEHEER

Omdat er zo weinig informatie is over kunstuitingen in gebarentalen, verzamelt Handtheater materiaal daarover. De archiefstukken over gebarentheater van de afgelopen eeuw zijn in handen van Handtheater.

Er is verder gewerkt aan het archiveren van foto's, videomaterialen, boeken en andere geschreven materialen.

RESEARCH EN REFLECTIE

Omdat er nog zo weinig is vastgelegd over gebarentheater, moet Handtheater voortdurend reflecteren over het eigen doen en laten. Van alle activiteiten worden uitvoerige verslagen gemaakt.

Programmaboekjes zijn voorzien van informatie over dovencultuur en gebarentaal. Het streven is alle theaterproducten vast te leggen op video.

REIKWIJDTE

In Nederland zijn geen instellingen die vergelijkbaar zijn met Handtheater.
In het buitenland zijn theatergroepen van dove acteurs. Onder andere met de volgende groepen en personen heeft Handtheater contact.
Behalve met de organisaties en personen die in het jaarverslag 2001 zijn genoemd, heeft Handtheater contact (gelegd) met de volgende personen en organisaties:

Theater

Richard Demarco	The Demarco European Art Foundation	Schotland
Alain Mallet	acteur	Frankrijk
Emanuelle Laborit	(film)actrice en schrijfster	Frankrijk
Charlie Grimsdale	regisseur	Nieuw Zeeland
Sergio Isaac Torres Falconi	theatermaker Sena y Verbo	Mexico
Monika Kurincova	artistiek manager Divadlo Neslysim	Tsjechië
Jianu Iancu	theatermaker	Zweden
Samuel Chan	artistiek directeur Hongkong Theatre	Hongkong
Levent Beskardes	regisseur, acteur IVT	Frankrijk
Mike Lamitola	National Theatre of the Deaf	Verenigde Staten
Sergei Chachelev	clown en acteur	Verenigde Staten
Max Fomitchev	mimespeler	Canada
Iosif Schneiderman	acteur Cleveland Signstage Theatre	Verenigde Staten
Marita S. Barber	artistiek directeur The Deaf Theatre	Finland
Tetsuya Izaki	producer Japanese Theater of the Deaf	Japan
Robert Farmer	acteur	Australië
Victor Abbou	acteur	Frankrijk
Horst Dittrich	artistiek directeur ARBOS Doventheater	Oostenrijk
Herbert Gantschacher	artistiek directeur ARBOS	Oostenrijk

Film

C.J. Jones	SignWorldTv Incorporated	Verenigde Staten
G. Wagstrom Lundqvist	Utbildingsradio	Zweden
Jim Dellon	Television and Media Productions Services	Verenigde Staten
David de Keyzer	CineSourds	België
Emilio Insolera	student van Jane Norman, Gallaudet	Verenigde Staten
Ann Marie Bryan	Deaf Vision Filmworks	Verenigde Staten
Nancy Cayton	Deaf Film Festival, Berkeley, CA	Verenigde Staten
Jane Norman	professor Communication Studies	Verenigde Staten
Lars Otterstedt	filmmaker	Zweden

Overig

Brenda Schertz
Aaron Rudner
Filip Verhelst
Nickson Kakiri
Chuck Baird
Enza Iovio
Chuck Snyder
Susan H. Wolf

Schertz & Dunleavy
internationale tolk
wil info over Handtheater
student Gallaudet
beeldend kunstenaar
kunstenaar en fotograaf
tolk
tolk

Verenigde Staten
Brazilië
België
Kenia
Verenigde Staten
Frankrijk
Verenigde Staten
Verenigde Staten

ACTIVITEITEN 2002

THEATERVOORSTELLINGEN

- KINDEREN EN JONGEREN -

Titel	Brekebeen
Inhoud	In een kelder tussen het kapotte speelgoed liggen drie afgedankte poppen, geen kind wil nog met ze spelen. Alledrie doen ze hun uiterste best om uit de kelder weg te komen. <i>Brekebeen</i> is een voorstelling voor dove en horende kinderen vanaf 4 jaar. De voorstelling wordt gespeeld in het Nederlands en de Nederlandse Gebarentaal door twee horende actrices en een dove acteur.
In samenwerking met	Theatergroep Hobo; opgenomen in het Muziek en Theater Netwerk
Aantal voorstellingen	26
Aantal bezoekers	2110
Bijlage	Verslag en lesbrief
Opmerkingen	Geen.
Titel	Kan jij een ei?
Inhoud	Roos stapt in een prentenboek en ontmoet mijnheer Rups, mijnheer Haas en andere dieren. <i>Kan jij een ei?</i> is onderdeel van het scholenproject <i>Hoe Rups een vlinder werd</i> . Dit project is uitgevoerd op de J.C. Ammanschool, school voor dove kinderen en op Kunstmagneetschool Louise de Coligny, beide te Amsterdam.
Aantal voorstellingen	12
Aantal bezoekers	732
Bijlage	De voorstelling wordt nog steeds gespeeld en er is nog geen verslag gemaakt.
Opmerkingen	Geen.

THEATERVOORSTELLINGEN

- VOLWASSENEN -

Titel	Versteend Verdriet
Inhoud	<i>Versteend Verdriet</i> is het verhaal van mevrouw Davidson zoals zij dat heeft opgeschreven voor haar zoon Eduard. <i>Versteend Verdriet</i> verhaalt wat mevrouw Davidson, haar man en drie kinderen tijdens de Tweede Wereldoorlog als onderduikers hebben meegemaakt. Eduard vertelt haar verhaal vanuit zijn eigen perspectief en het perspectief van zijn moeder. Historische en persoonlijke dia's brengen het verhaal in beeld. Van <i>Versteend Verdriet</i> wordt tevens een professionele videoregistratie gemaakt.
Aantal voorstellingen	4
Aantal bezoekers	271
Bijlage	Verslag en lesbrieven.
Opmerkingen	De voorstelling <i>Versteend Verdriet</i> is vorig jaar met een verslag en een lesbrieven afgesloten. Dit jaar heeft nog een viertal voorstellingen plaatsgevonden.
Titel	Theo & Vincent (reprise)
Inhoud	<i>Theo & Vincent</i> gaat over de innige band tussen de broers Theo & Vincent van Gogh, en over de bevoegdheid waarmee zij zich met de schilderkunst hebben beziggehouden. De twee acteurs citeren in de Nederlandse Gebarentaal fragmenten uit de briefwisseling tussen de broers, afgewisseld met korte choreografieën. Daarnaast verbeelden ze een aantal schilderijen van Van Gogh in beweging. De voorstelling werd in reprise genomen omdat deze is geselecteerd voor The Deaf Way, een mondiaal cultuurcongres van doven, georganiseerd door Gallaudet University (de enige universiteit voor doven ter wereld) in Washington DC.
In samenwerking met	Van Gogh Museum
Aantal voorstellingen	22
Aantal bezoekers	2004
Bijlage	Zie verslag Deaf Way II
Opmerkingen	Geen.

Titel	Open Podium
Inhoud	Enkele malen per seizoen is er een <i>Open Podium</i> . Iedereen kan in de Nederlandse Gebarentaal een verhaal vertellen, een lied 'zingen', een gedicht voordragen, een scène spelen enzovoort. Voor degenen die zich opgeven is er spelbegeleiding.
Aantal voorstellingen	4
Aantal bezoekers	214
Bijlage	Geen.
Opmerkingen	Open Podium moet gezien worden als het begin van wat een kweekvijver van nieuw talent zou kunnen zijn. In de toekomst zal <i>Open Podium</i> moeten worden uitgebreid in frequentie. Een duidelijke relatie moet gelegd worden naar de op te richten theaterschool voor doven.

Titel	Diverse voorstellingen (op verzoek)
Inhoud	Op verzoek van organisaties binnen en buiten de dovenwereld is er door acteurs van Handtheater een zevental voorstellingen gespeeld. De Anglo American Theatre group bijvoorbeeld vroeg twee actrices van Handtheater om in de Amerikaanse versie van de Vagina Monologen een van de monologen als opening van de voorstelling te spelen in de Nederlandse Gebarentaal. Deze stille en visuele opening werd door het horende publiek als zeer indrukwekkend ervaren. De voorstellingen vonden plaats in de grote zaal van Theater aan 't Spui te Den Haag.
Aantal voorstellingen	7
Aantal bezoekers	1408
Bijlage	Geen.
Opmerkingen	Hoewel de voorstellingen op verzoek belangrijk zijn voor de naam van Handtheater en de goodwill die het gezelschap daarmee binnen en buiten de dovensamenleving kweekt, is de inspanning groot ten opzichte van het resultaat.

In Theater 't OOG zijn zeven voorstellingen geprogrammeerd, waaronder een voorstelling van een Engelse groep, een Franse cineast en een mimegroep uit Azerbeidzjan.

Titel	Programmering Theater 't OOG
Aantal voorstellingen	7
Aantal bezoekers	256
Bijlage	Geen.
Opmerkingen	<p>In Theater 't OOG heeft de Engelse groep Sign Dance Theatre de voorstelling <i>Caliban and Miranda</i> tweemaal gespeeld. Daarna is met de dove en horende maker van de voorstelling gediscussieerd. Levent Beskardes, een dove acteur, filmer en regisseur heeft een aantal korte films vertoond, waarna het publiek in staat werd gesteld om vragen te stellen en opmerkingen te maken.</p> <p>De horende cabarettier Burt Lamaker heeft als experiment zijn voorstelling <i>Weiland</i> met een tolk voor een doof publiek gebracht. Daarna vond er een discussie plaats over humor: bestaat er zoiets als 'horende' en 'dove' humor?</p> <p>In het kader van het festival <i>Oud-West Thuis Best</i> trad een mimegroep uit Azerbeidzjan op in Theater 't OOG. Hoewel de mimespelers in aanvang zich via een tolk en in slecht Engels vertsaanbaar trachten te maken, werd al snel overgestapt op lichaamstaal en natuurlijke gebaren. Het feit dat Ali Shafiee, afkomstig uit Iran, vanuit Handtheater de techniek verzorgde, brak al snel het ijs. Iran en Azerbeidzjan liggen namelijk in dezelfde regio.</p>

Titel	Blessed are the fools
Inhoud	Een Don Quichote en zijn Sancho Pancha trekken door de wereld en treffen uiteindelijk een dove danseres en haar horende assistente
In samenwerking met	Global Clowns Foundation
Aantal repetities	23
Aantal voorstellingen	1
Aantal bezoekers	31
Bijlage	Geen.

Opmerkingen

Handtheater is in 2002 een aantal samenwerkingsprojecten aangegaan om de ervaring te verbreden en nieuwe inspiratie bij andere theatermakers op te doen. Hoewel samenwerking nog steeds wordt nagestreefd, blijken samenwerkingsprojecten veel meer tijd te kosten dan was voorzien. Ook in het geval van *Blessed are the fools* bleek de repetitietijd te kort, omdat er eerst op een aantal fundamentele zaken als het werken met een tolk Nederlandse Gebarentaal, moest worden ingegaan. Voordat horende theatermakers in alle openheid met dove acteurs kunnen werken, moeten er vele vooroordelen worden overwonnen en een aanzienlijk deel van de tijd gereserveerd worden voor informatie. Hoewel alle makers de samenwerking als een bijzondere ervaring koesteren, heeft het project uiteindelijk maar één voorstelling opgeleverd.

Titel Inhoud

Vagina Verhalen

De voorstelling *Vagina Verhalen* is gebaseerd op de bekende *Vagina Monologen* van de Amerikaanse journaliste en schrijfster Eve Ensler en op interviews met dove vrouwen. *Vagina Verhalen* wordt gespeeld door achttien actrices, negen dove en negen horende vrouwen, in de Nederlandse Gebarentaal en het gesproken Nederlands.

De voorstellingen vinden plaats vanaf september 2003. In 2002 is de oorspronkelijke Amerikaanse tekst vertaald naar het Nederlands. Verder hebben gesprekken plaatsgevonden met de choreograaf, kledingontwerper, lichtontwerper, en met de producent van de huidige *Vagina Monologen*, Bos Producties. Van de schrijfster is toestemming verkregen om de bestaande tekst aan te vullen en te vervangen door nieuwe monologen. De rechten zijn verkregen om de voorstelling vanaf september volgend jaar te spelen.

In 2002 is een informatiebijeenkomst georganiseerd voor 68 belangstellende vrouwen en zijn twee audities gehouden. Het voortraject, waarin de actrices les krijgen in dans en beweging, drama, stemvorming en zingen, en theatraal gebaren, neemt in januari volgend jaar een aanvang.

Titel	Daar heb ik recht op!
Inhoud	De rechten van het kind worden vertaald in de Nederlandse Gebarentaal, in Gestuno, de internationale gebarentaal en in een aantal gesproken talen, zoals Papiamentu, Sranan Tongo, Turks en Marokkaans. Op de J.C. Ammanschool voor dove kinderen en de Kunstmagneetschool Louise de Colignyschool vindt een project plaats rondom de rechten van het kind en de rechten van de mens. Daarnaast wordt aandacht besteed aan plichten, zoals verwoord in schoolregels. de J.C. Ammanschool en de Louise de Colignyschool.
In samenwerking met	n.v.t.
Aantal voorstellingen	n.v.t.
Aantal bezoekers	n.v.t.
Bijlage	Geen
Opmerkingen	Omdat Handtheater er dit jaar naar heeft gestreefd om nevenactiviteiten zoveel mogelijk onder te brengen bij andere organisaties en zich te concentreren op het eigenlijke doel, namelijk het brengen van tweetalige theatervoorstellingen, in de Nederlandse Gebarentaal en het gesproken Nederlands, is het projectplan en de daarbij behorende materialen aan de beide scholen overgedragen en heeft het project plaatsgevonden onder de verantwoordelijkheid van de scholen.
Titel	Meeting Point (werktitel)
Inhoud	<i>Meeting Point</i> is een dansvoorstelling van dove en horende jongeren van verschillende etnische komaf, gebaseerd op bewegingstaal en gelardeerd met tekstfragmenten in de Nederlandse Gebarentaal en diverse gesproken talen. Tijdens het voortraject krijgen de horende jongeren les in de Nederlandse Gebarentaal. Daarnaast volgen horende en dove jongeren een danstraining in moderne dans, Pentjak Silat, streetdance en werelddans. Vanaf april komen ze samen om de verschillende elementen te combineren, afgesloten met een of meerdere informele presentaties. Vanaf september beginnen de repetities voor de voorstelling die in 2003 in première gaat. In samenwerking met Artisjok/020.
Aantal lessen	12
Aantal repetities	38
Aantal deelnemers	vier dove en vier horende jongeren

Bijlage

Van dit project wordt na afsluiting een verslag gemaakt.

Opmerkingen

Omdat er in dit project met een horende regisseur en choreograaf is gewerkt, van wie de eerste geen en de laatste beperkte informatie had over de gemeenschap, de taal en cultuur van doven, is veel tijd besteed aan het geven van informatie, het voorzien van materialen en het voeren van overleg.

OPLEIDING EN EDUCATIE

- VOLWASSENEN -

Titel	OOGgetuigen
Inhoud	Discussiebijeenkomsten in de vorm van een rechtszaak over onderwerpen de dovenscultuur betreffende
Aantal voorstellingen	2
Aantal bezoekers	95
Bijlage	Geen.
Opmerkingen	OOGgetuigen is in het kader van het afstoten van nevenactiviteiten overgedragen aan de landelijke belangenorganisatie Dovenschap.

Titel	PEP (Permanente Educatie Podiumkunsten)
Inhoud	PEP is bedoeld geweest als een doorlopende cursus voor de vaste acteurs van Handtheater en een aantal gastacteurs. Deze cursus zou alle elementen van de podiumkunsten moeten bevatten en worden gegeven door ervaren docenten.
Aantal cursusbijeenkomsten	6
Aantal deelnemers	8
Bijlage	Geen.
Opmerkingen	PEP was bedoeld als een doorlopende cursus. Er heeft een aantal lessen en workshops plaatsgevonden. Het bleek te inspannend om ad hoc docenten en tolken te vinden. Daarom is gekozen voor het ontwikkelen van een theateropleiding voor doven, en de tijd te nemen om deze opleiding organisatorisch, financieel en inhoudelijk gedegen vorm te geven.

AUDIOVISUELE PROJECTEN

Titel	's Nachts in mijn dromen zitten vissen in de bomen
Inhoud	's Nachts in mijn dromen is een cd-rom met enkele honderden gebaren voor dieren met daarbij informatie over die dieren.
In samenwerking met	Nederlands Gebarent centrum en Artis
Aantal sessies	11
Aantal bezoekers	n.v.t.
Bijlage	Geen.
Opmerkingen	In 2002 is de inventarisatie van de gebaren voor dieren voltooid, is de interface voor de cd-rom ontworpen en zijn de gebaren voor dieren op video opgenomen. Verwacht wordt dat de cd-rom, voorzien van foto's van dieren, dierengeluiden en muziek volgend jaar mei zal uitkomen.
Titel	Rupsje Nooitgenoeg
Inhoud	Vier prentenboeken, waaronder <i>Rupsje Nooitgenoeg</i> , worden vertaald in de Nederlandse en Boliviaanse Gebarentaal en verteld door dove vertellers. De verhalen worden zowel in Bolivia als in Nederland op video opgenomen en uitgewisseld.
In samenwerking met	Dit project wordt uitgevoerd in samenwerking met het FANS project in Cochabamba, Bolivia. FANS heeft als doelstelling kunstonderwijs te geven aan dove kinderen.
Aantal voorstellingen	n.v.t.
Aantal bezoekers	n.v.t.
Bijlage	Geen
Opmerkingen	In het jaar 2002 zijn uitvoerige gesprekken gevoerd met de cineast Toon de Zoeten. Hij is van informatie voorzien, heeft videobanden bekeken en voorstellingen bijgewoond. Twee films zijn in Bolivia opgenomen.
Titel	De Stomme Film (werktitel)
Inhoud	Het festival zal speelfilms, korte films, televisiefilms en documentaires vertonen waarin doofheid, dove personages en/of de taal en cultuur van doven een prominente rol spelen.

	<p>De selectie beoogt een historisch inzicht te geven in de beeldvorming van doofheid in de audiovisuele media in de afgelopen eeuw. Er zal een ontwikkeling te zien zijn van doven als beklagenswaardige gehandicapten tot doven als trotse leden van een culturele minderheid. De festivalvertoningen worden gekoppeld aan workshops waarin gesignaleerde beeldvorming en de daaruit voortvloeiende maatschappelijke consequenties nader worden geanalyseerd en geëvalueerd.</p> <p>Op het festival worden bezoekers verwacht uit binnen- en buitenland.</p> <p>Het Ketelhuis en gastdocenten</p>
In samenwerking met	
Aantal voorbereidende bijeenkomsten	9
Aantal bezoekers	n.v.t.
Bijlage	Zie verslag Deaf Way II
Opmerkingen	<p>Het festival is verschoven naar april 2003.</p> <p>Wel heeft een aantal voorbereidende bijeenkomsten plaatsgevonden en is op het internationaal cultuurcongres Deaf Way II contact gelegd met filmmakers uit het buitenland.</p>
Titel	Videoregistratie voorstellingen
Inhoud	<p>Van de theatervoorstellingen <i>Versteend Verdriet</i> is een professionele videoregistratie gemaakt. Deze is in première gegaan in Theater 't OOG en ook gepresenteerd op het internationale cultuurcongres Deaf Way II in Washington DC.</p>
Aantal voorstellingen	2
Aantal bezoekers	135
Bijlage	Geen
Opmerkingen	<p>Van deze videoregistratie is ook een versie gemaakt met een Engelstalige voice-over versie.</p>

TOLKEN EN VERTALEN

Titel	Opleiding vertalen
Inhoud	Er is in Nederland geen officiële opleiding tot vertaler NGT. Aan de hand van de theaterproducties <i>Kan jij een ei?</i> en <i>Vagina Verhalen</i> worden (leerling)tolken geschoold tot theatertolk.
In samenwerking met	Hogeschool Utrecht, Beroepsvereniging Tolken Nederlandse Gebarentaal
Aantal voorstellingen	n.v.t.
Aantal bezoekers	n.v.t.
Bijlage	Geen.
Opmerkingen	Geen.

BUITENLAND

Titel	The Deaf Way
Inhoud	Handtheater heeft deelgenomen aan het internationale congres op het gebied van dovencultuur <i>The Deaf Way II</i> , georganiseerd door Gallaudet University, dat in juni/juli 2002 in Washington DC heeft plaatsgevonden. Op dit wereldcongres waren bijna 10.000 bezoekers vanuit de hele wereld. Naast lezingen over en workshops op het gebied van de cultuur van doven is er door een aantal theatergezelschappen voorstellingen gegeven. Handtheater behoorde tot de geselecteerde gezelschappen met de voorstelling <i>Theo & Vincent</i> over de gebroeders Van Gogh. Verder is de videoregistratie van de voorstelling <i>Versteend Verdriet</i> op dit congres gepresenteerd
Aantal voorstellingen	4
Aantal bezoekers	835
Bijlage	Verslag.
Opmerkingen	Geen.

PUBLICITEIT EN DIENSTEN AAN DERDEN

Publiciteit

Titel

Inhoud

Adressenbestand

In 2002 is het binnenlands bestand geactualiseerd en de basis gelegd voor een buitenlands bestand.

BIJLAGE

1

**BESTUURS-
VERSLAG**

INLEIDING

Op 11 december 2002 bereikte Handtheater het bericht dat zakelijk leider Herman Scheper bij een noodlottig ongeval om het leven was gekomen. Voor bestuur en medewerkers van Handtheater een haast niet te bevatten gebeurtenis. Een man van statuur binnen de dovenwereld, met een natuurlijk gezag.

Herman Scheper was van 1996 tot 2001 bij Handtheater betrokken als penningmeester van het bestuur. Vanaf 2001 vervulde hij, samen met zijn collega Wouter Overgaauw, de zakelijke leiding. Samen vormden zij een vanzelfsprekend duo, doof en horend, elkaar inspirerend en zich verantwoordelijk wetend om, in samenwerking met bestuur en medewerkers, Handtheater een vaste, professioneel gestructureerde, plaats te geven binnen de podiumkunsten in Nederland.

Het is in de eerste plaats voor zijn gezin, maar daarnaast voor de vele mensen die Herman Scheper gekend hebben, een groot en verdrietig stemmend verlies dat hij er niet meer is.

Ook op deze plaats wil het bestuur van Handtheater haar diepe respect uitspreken voor al hetgeen Herman Scheper voor Handtheater heeft willen betekenen.

BESTUUR EN ORGANISATIE

In de samenstelling van het bestuur zijn in het verslagjaar geen wijzigingen opgetreden.

Het bestuur heeft in 2002 nadrukkelijk gelet op het evenwicht tussen draaglast en draagkracht van het gezelschap. Dit mede in het licht van het feit dat artistiek leider Mieke Julien een belangrijk deel van het jaar haar werkzaamheden en daarmee aanwezigheid bij Handtheater noodgedwongen in aanzienlijke mate moest reduceren.

ARTISTIEKE LEIDING EN BELEID

Geconstateerd is dat Handtheater zich in deze Cultuurnota periode zo veel als mogelijk moet concentreren op het produceren van theatervoorstellingen in de Nederlandse Gebarentaal en aan die voorstellingen ruime kenbaarheid dient te geven. Diensten aan derden en educatieve nevenactiviteiten, hoe belangrijk en soms zelfs dierbaar ook, moeten hieraan ondergeschikt gemaakt worden.

Voor Handtheater is het begrip 'artistieke leiding' vooral een term die naar buiten toe gebruikt wordt. Aan die term zit de naam van Mieke Julien vast. In het verslagjaar is een aanzet gegeven tot een verruiming van het begrip in die zin dat Handtheater streeft naar een artistiek beleid waarin, onder verantwoordelijkheid van Mieke Julien - in samenspraak met de overige medewerkers -, andere regisseurs uitgenodigd worden invulling te geven aan de doelstelling van Handtheater. Ook buitenlandse regisseurs

zal gevraagd worden een bijdrage te gaan leveren.

Voor alle duidelijkheid: Handtheater vindt dat kunstuitingen in de NGT in principe moeten worden beoordeeld op hun artistieke kwaliteit. Maar het zou te gemakkelijk en ook onterecht zijn om het hierbij te laten.

Voor het uitzetten van een artistieke lijn moet je namelijk in de luxe positie verkeren om een keuze te kunnen maken uit een reservoir van toneelspelers, mimespelers, dansers, dichters enz. die die artistieke lijn kunnen invullen. Zo'n reservoir aan dove (podium)kunstenaars is er niet. Dat komt omdat de opleidingen voor de (podium)kunsten niet tot nauwelijks toegankelijk zijn voor doven.

Wat heeft Handtheater dus de afgelopen jaren gedaan? Omdat we niet konden uitgaan van een artistiek concept en daar de geschikte mensen bij zoeken, zijn we uitgegaan van de beschikbare mensen en hun kwaliteiten, en hebben we getracht deze kwaliteiten zo optimaal mogelijk te benutten. Maatwerk dus.

Handtheater wordt geacht zestig professionele voorstellingen per jaar te spelen in het reguliere theatercircuit. Die voorstellingen worden gespeeld door dove acteurs die geen van allen een opleiding hebben gevolgd op het gebied van de podiumkunsten. De vaste acteurs en gastacteurs van Handtheater leren het vak in de praktijk aan de hand van de voorstelling die ze moeten spelen. Dat betekent dat – uitgaande van een theaterproductie voor volwassenen en een voor kinderen per jaar – in dat ene jaar niet alleen de voorstelling moet worden voorbereid en gerepeteerd, maar ook een opleiding moet worden gegeven. Bovendien moeten Nederlandse teksten naar de Nederlandse Gebarentaal worden vertaald. Handtheater wordt beoordeeld op de voorstelling zoals deze op het podium staat. Dat daarvoor een veel zwaarder traject dan bij niet-dove theatergroepen moet worden afgelegd, staat er niet op een bordje bij. Deze extra inspanning moet worden zichtbaar gemaakt. Een manier om dat te doen is een opleiding te starten waar doven zich kunnen bekwamen op het gebied van de podiumkunsten zonder de hete adem van een productie in de rug.

Uit de pool van geschoolden kan dan worden geput bij de selectie van acteurs voor nieuwe producties.

Met de medewerkers is het bestuur van Handtheater ervan overtuigd geraakt dat Handtheater een amateurtheaterschool voor doven moet gaan initiëren. In 2003 zal een pilotproject opgezet worden.

DOELSTELLINGEN

De doelstellingen zoals geformuleerd in het activiteitenplan 2002 werden voor een groot deel gerealiseerd.

Een aantal projecten als vermeld in het activiteitenplan 2002 zijn doorgeschoven naar het jaar 2003.

Door tegenvallende inkomsten uit fondswerving moest een aantal projecten op een

veel bescheidener schaal dan was begroot uitgevoerd worden. Voor een aantal projecten werd samenwerking alsmede financiering gevonden met andere partners. Voor een nadere uitwerking van dit gegeven zie verklaring afwijkingen ten opzichte van de begroting >5%.

HUISVESTING

Handtheater maakt gebruik van Theater 't OOG. Naast de theaterfunctie heeft Theater 't OOG een belangrijke rol als ontmoetingscentrum voor doven die zich met allerlei kunstzinnige uitingen bezighouden.

Eind december 2001 werd door het bestuur van Stadsdeelraad Oud-West meegedeeld dat Theater 't OOG binnen een jaar ontruimd zou moeten worden omdat een aanvang gemaakt zou gaan worden met de verbouwing van de voormalige tramremise, waarin Theater 't OOG gevestigd is.

In 2002 is naarstig gezocht naar een alternatief voor de bestaande huisvesting. Overleg met het Stadsdeel leverde niet het gewenste resultaat op. Binnen Oud-West zijn de mogelijkheden beperkt en voor een groeiend bedrijf als Handtheater bleek een voldoende aantal vierkante meters niet beschikbaar. Ook de relatief bescheiden middelen waarover Handtheater beschikt, afgezet tegen de gemiddelde prijs per vierkante meter in Amsterdam, maakten de speurtocht niet eenvoudig.

Een tiental locaties werd onderzocht maar om uiteenlopende redenen - prijs, beschikbare hoeveelheid ruimte - afgewezen.

Uiteindelijk is een geschikte ruimte gevonden aan de De Wittenkade in Amsterdam, een voormalig wijkgebouw van de Hervormde Gemeente. Een gebouw dat voldoet aan de eisen van Handtheater nu en in de toekomst. De staat waarin het gebouw verkeert zal het noodzakelijk maken diverse subsidiënten te benaderen om de financiering van de inrichting rond te krijgen. Contacten daarover werden eind 2002 gelegd.

PUBLICITEIT EN MARKETING

Een voortgaande evaluatie op hetgeen in het bestuursverslag van 2001 werd geconstateerd - een groeiend bewustzijn dat instrumenten op het gebied van publiciteit en marketing meer dan voorheen benut zouden moeten gaan worden - heeft opgeleverd dat de inspanningen die op dit gebied door Handtheater worden geleverd nog onvoldoende rendement opleveren. In 2003 zal gepoogd worden middelen te vinden die de aanstelling van een professionele publiciteits- en acquisitie medewerker mogelijk maken.

FINANCIËN

Bij het onderwerp doelstelling werd al gewag gemaakt van lagere inkomsten in 2002 dan begroot, vooral veroorzaakt omdat fondsen geneigd zijn het argument te gebruiken dat, nu Handtheater beschikt over een structureel subsidie, zij er niet zijn ter aanvulling daarop. Handtheater blijft bezig uit te leggen dat het structureel subsidie van het ministerie van VWS en het ministerie van OCW, aangevuld met inkomsten in het kader van de ID-regeling juist voldoende is om de salarissen van medewerkers en de kosten van het kantoor van te betalen. In productiegelden moet voorzien worden door middel van projectsubsidies.

Rond de ID-regeling is in het jaar 2002 veel rumoer ontstaan. Bij Handtheater, waar van de negen medewerkers er vijf werkzaam zijn op basis van de ID-regeling, is grote onrust ontstaan over de - hun - toekomst. Met spanning wordt de inzet gevolgd van wethouder Oudkerk van Amsterdam om de banen inzake gesubsidieerd werk in het jaar 2003 en verder te behouden.

Voor het bestuur van Handtheater is de ontstane onzekerheid rond de ID-regeling een extra reden om dit bestuursverslag te beëindigen met het herhalen van de laatste zin uit het bestuursverslag 2001:

“Het is dan ook een belangrijke doelstelling van Handtheater geworden om in de volgende Cultuurnota periode een adequate structurele subsidie te verkrijgen”.

**Kwantitatieve gegevens
Handtheater 2002**

	Uitvoeringen			Bezoek		
	Aantal			Aantal		
	Uitvoeringen			bezoekers		
	Boekjaar	Activiteiten plan	Voorgaand boekjaar	Boekjaar	Activiteiten plan	Voorgaand boekjaar
Uitvoeringen in standplaats						
* voor eigen rekening (recette)	16		27	794		1251
* partage	5			224		
* uitkoop	10		10	814		678
<i>Totaal in standplaats</i>	<i>31</i>		<i>37</i>	<i>1832</i>		<i>1929</i>
Uitvoeringen in eigen regio buiten standplaats						
* voor eigen rekening (recette)			1			37
* partage						
* uitkoop	10		4	687		292
<i>totaal in regio buiten standplaats</i>	<i>10</i>		<i>5</i>	<i>687</i>		<i>329</i>
Uitvoeringen in Nederland buiten eigen regio						
* voor eigen rekening	11		6	1448		319
* partage						
* uitkoop	28		30	2359		3314
<i>totaal in Nederland buiten eigen regio</i>	<i>39</i>		<i>36</i>	<i>3807</i>		<i>3633</i>
Totaal in Nederland	80		78	6326		5891

**Kwantitatieve gegevens
Handtheater 2002**

	Uitvoeringen			Bezoek		
	Aantal			Aantal		
	Uitvoeringen			bezoekers		
Boekjaar	Activiteiten	Voorgaand	Boekjaar	Activiteiten	Voorgaand	
	plan	boekjaar		plan	boekjaar	
Uitvoeringen in buitenland						
* specificeer per bestemming en/of tournee						
Festival Deaf Way, Washington USA	4			835		
<i>totaal in het buitenland</i>	4			835		
Specifieke uitvoeringen						
* Orkestbegeleiding						
- koren						
- opera						
- ballet						
- overig						
* Educatieve uitvoeringen	2	5	95		143	
* Besloten voorstellingen						
* Opnames						
* Diversen (te specificeren)						
<i>totaal specifieke voorstellingen</i>	2	5	95		143	
Totaal generaal voorstellingen	86	83	7256		6034	

BIJLAGE

2

SPEELLIJST EN AANTAL BEZOEKERS

THEATERVOORSTELLINGEN VOOR KINDEREN

BREKEBEEN

Datum	Theater	Plaats	Aantal bezoekers
06-jan t Noot		Purmerend	100
09-jan De Krakeling		Amsterdam	126
16-jan Schouwburg De Agnietenhof		Tiel	150
27-jan De Omval		Diemen	128
30-jan C3		Soest	76
06-feb Pierrot		Den Haag	100
24-feb Bis Theater		Den Bosch	120
25-feb Basisschool De Octopus		Hoofddorp	80
Basisschool De Octopus		Hoofddorp	80
04-mrt Kunstencentrum		Groningen	80
Kunstencentrum		Groningen	80
05-mrt Basisschool		Groningen	90
Basisschool		Groningen	85
10-mrt De Twee Hondjes		Hellevoetsluis	45
13-mrt t Kapellefje		Rotterdam	70
23-mrt Poppentheater		Amstelveen	76
24-mrt Poppentheater		Amstelveen	83
05-apr Fijnhouttheater		Amsterdam	57
Fijnhouttheater		Amsterdam	62
15-apr Basisschool		Vught	100
Basisschool		Wassenaar	60
22-apr De Warenar		Wassenaar	120
23-apr De Warenar		Wassenaar	60
01-mei Gavroiztaal		Helmond	
05-mei Hek van de Dam		Ekehaar	50
22-mei Pleintheater		Amsterdam	78
09-jun De Ruimte		Amsterdam	14
			afgelast
Subtotaal Brekebeen		26 voorstellingen	2110

KAN JIJ EEN EI?

03-mrt Theater 't OOG
21-apr Dovenontmoetingscentrum
25-sep Van Ostadetheater
28-sep Theater Pierrot
06-okt Wereldmuseum
23-okt De Tobbe
30-okt Elickert Theater
10-nov Steigertheater
27-nov t Kapellefje
07-dec Poppentheater
08-dec Poppentheater
11-dec Theater 't OOG

Subtotaal Kan jij een ei?

Subtotaal Kindervoorstellingen

THEATERVOORSTELLINGEN VOOR VOLWASSENEN

VERSTEEND VERDRIET

16-jan Theater aan de Parade
03-feb Korzo
12-feb Stadstheater
25-apr Prinsentheater

Subtotaal

Amsterdam 26
Amsterdam 53
Amsterdam 84
Den Haag 53
Rotterdam 45
Voorburg 109
Bussum 24
Nijmegen 97
Rotterdam 59
Amstelveen 61
Amstelveen 79
Amsterdam 42

12 voorstellingen

732

38 voorstellingen

2842

Den Bosch 93
Den Haag 49
Zoetermeer 60
Groningen 69

4 voorstellingen

271

THEO & VINCENT

18-jan Theater 't OOG
19-jan Theater 't OOG
23-jan KUB
18-mei Theater 't OOG
21-jun Theater 't OOG
09-jul Deaf Way II
10-jul Deaf Way II
13-jul Deaf Way II
31-aug Van Gogh Museum
01-sep Van Gogh Museum
12-sep Plaza Futura
14-sep Van Gogh Museum
17-sep Brakke Grond
18-sep Brakke Grond
19-sep Brakke Grond
20-sep Brakke Grond
21-sep Brakke Grond
27-sep Cultura
09-nov Kumulus
15-nov Prinsentheater
28-nov Akademietheater
29-nov Steigertheater

Amsterdam 44
Amsterdam 45
Tilburg 200
Amsterdam 50
Amsterdam 51
Washington DC 318
Washington DC 117
Washington DC 325
Amsterdam 47
Amsterdam 56
Amsterdam 38
Eindhoven 97
Amsterdam 87
Amsterdam 37
Amsterdam 25
Amsterdam 23
Amsterdam 52
Ede 205
Maastricht 25
Groningen 47
Utrecht 76
Nijmegen 39

Subtotaal

22 voorstellingen

2004

PROGRAMMERING THEATER 'T OOG

VOORSTELLINGEN VAN ANDEREN

25-jan Sign Dance Collective; Engeland met Caliban and Miranda
26-jan Sign Dance Collective; Engeland met Caliban and Miranda
12-apr Filmvoorstelling Levent Beskardes; Frankrijk
25-apr Voorstelling R'damse doven
06-jun Global Clowns met Blessed are the fools
23-nov Burt
10-dec Mimegroep uit Azerbeidzjan

Subtotaal programmering

7 voorstellingen

287

OPEN PODIUM

09-feb Theater 't OOG
06-apr Theater 't OOG
11-mei Theater 't OOG
02-nov Theater 't OOG

Amsterdam
Amsterdam
Amsterdam
Amsterdam

50
51
47
66

Subtotaal Open Podium

4 voorstellingen

214

EDUCATIEVE VOORSTELLINGEN

OOGGETUIGEN

Datum

15-feb OOGgetuigen in 't OOG
19-apr OOGgetuigen in 't OOG

Subtotaal OOGgetuigen

2 voorstellingen

95

VIDEOPRESENTATIES

07-mei Versteend Verdriet, premiere		Amsterdam	60
11-jul Versteend Verdriet, Deaf Way II		Washington DC	75
Subtotaal videopresentaties		2 voorstellingen	135

DIVERSE VOORSTELLINGEN

21-mrt Optreden John Gebarencafe		Ede	65
22-mei Expozaal WG Kunst, Ali en Perwin vertellen prentenboek in NGT		Amsterdam	53
30-mei KPN Telecommunicatie		Groningen	123
25-jun SWDA culturele avond, John voorstelling		Amsterdam	62
27-jun Anglo American Theatregrup, Vagina Monologues, Theater aan 't Spui		Den Haag	371
28-jun Anglo American Theatregrup, Vagina Monologues, Theater aan 't Spui		Den Haag	368
29-jun Anglo American Theatregrup, Vagina Monologues, Theater aan 't Spui		Den Haag	366
Subtotaal diverse voorstellingen		7 voorstellingen	1408
Subtotaal voorstellingen voor volwassenen			4414

TOTAAL **7256**

Voorstellingen voor kinderen	38
Voorstellingen voor volwassenen	46
Educatieve voorstellingen	2
Totaal aantal voorstellingen	86

BIJLAGE

3

**NOTITIE T.B.V.
DE RAAD VOOR
CULTUUR**

NOTITIE

**ten behoeve van het informatieve gesprek met de Raad voor Cultuur
op vrijdag 22 november 2002**

1. Kan het oorspronkelijke beleidsplan onverlet worden uitgevoerd?
2. Gerealiseerde producties

Tot nu toe kon het beleidsplan in grote lijnen onverlet worden uitgevoerd. De uitvoering van activiteiten is hier en daar verschoven, sommige plannen zijn door andere, soortgelijke plannen vervangen en sommige projecten zijn over een langere periode uitgespreid. Voor de realisering van sommige projecten die te ver van de doelstelling van Handtheater afwijken zijn andere organisaties bereid gevonden deze over te nemen.

We gaan hieronder de plannen per activiteit na.

THEATERVOORSTELLINGEN VOOR KINDEREN EN JONGEREN

De Oude Doos

Er zijn negen anekdotes professioneel op video opgenomen. De bedoeling is om deze aan te vullen met elf nieuwe anekdotes en de videoband met een lesbrief ter beschikking te stellen aan de scholen voor doven.

Resultaat: gedeeltelijk gerealiseerd.

Prentenboek (werktitel)

Prentenboek is uiteindelijk *Kan jij een ei?* gaan heten. De première van deze voorstelling is op 8 december aanstaande in het Poppentheater in Amstelveen. Er zijn twintig voorstellingen geboekt in het reguliere theatercircuit.

Resultaat: gerealiseerd in juni 2003.

's Nachts in mijn dromen zitten vissen in de bomen

De cd-rom is in productie. Opnames zijn gemaakt. Er is in samenwerking met Artis een bestand opgebouwd van ruim driehonderd gebaren voor dieren. Op de cd-rom komen verder informatieve verhalen over sommige dieren voor en enkele liedjes in de Nederlandse Gebarentaal. De presentatie van de cd-rom vindt in Artis plaats.

Resultaat: gerealiseerd in mei 2003.

Broertje Dood

Broertje Dood is uiteindelijk geëvolueerd in de voorstelling *Brekebeen*. Deze voorstelling is 32 keer gespeeld in het reguliere theatercircuit. Van dit project is een verslag gemaakt en bij het project is een lesbrief uitgegeven.

Resultaat: gerealiseerd in 2001.

Totaaltheater

Het totaaltheater heeft uiteindelijk als titel gekregen *Tien over de top*. De première van deze voorstelling vindt plaats in februari 2003 in de Krakeling in Amsterdam. De voorstelling wordt gespeeld door vier dove en vier horende jongeren. *Tien over de top* is een samenwerkingsproject met jongerentheatergroep Artisjok/020. Resultaat: gerealiseerd in juni 2003.

THEATERVOORSTELLINGEN VOOR VOLWASSENEN

Theo & Vincent

De reprise van *Theo & Vincent* is in de zomer van dit jaar driemaal in het Van Gogh Museum opgevoerd met een Engelstalige tolktekst. Volgend jaar is een Van Gogh jaar omdat Van Gogh honderdvijftig jaar geleden is geboren. Ter gelegenheid daarvan zullen meerdere voorstellingen in het museum worden gespeeld.

Daarnaast is *Theo & Vincent* geselecteerd voor het internationale cultuurcongres Deaf Way II dat in juli van dit jaar in Washington DC is gehouden. De voorstelling is daar driemaal gespeeld. Van het bezoek van Handtheater aan Deaf Way II is een verslag gemaakt.

Verder heeft de organisator van het congres van The World Federation of the Deaf Handtheater uitgenodigd om *Theo & Vincent* te komen spelen in Canada in de zomer van 2003.

Tenslotte wordt de voorstelling dit jaar en volgend jaar twintigmaal gespeeld in het reguliere theatercircuit. In mei volgend jaar wordt de voorstelling professioneel vastgelegd op video.

Resultaat: gerealiseerd in 2003.

Versteend Verdriet

De voorstelling *Versteend Verdriet* is 31 maal gespeeld in kleine en middelgrote theater in Nederland. In maart 2002 is de voorstelling professioneel op video opgenomen met een Nederlandse voice-over. In juni 2002 is een Engelstalige voice-over opgenomen ten behoeve van de projectie tijdens het internationale cultuurcongres Deaf Way II in Washington DC.

Van *Versteend Verdriet* is een verslag gemaakt en bij het project is een lesbrieft voor middelbare scholen geschreven.

Resultaat: gerealiseerd in 2002.

○ Amor Natural

○ Amor Natural is 30 maal gespeeld in het reguliere theatercircuit. De voorstelling is professioneel op video opgenomen. Van dit project is een verslag gemaakt.

Resultaat: gerealiseerd in 2001.

Europees project

ARBOS, een Oostenrijkse theatergroep met een afdeling voor theater in gebarentaal, is de initiatiefnemer van het Europese project. Handtheater heeft vanuit Nederland aan dit project meegewerkt. Twee acteurs van Handtheater hebben in augustus 2001 in Zweden een theatercongres bezocht en van dit werkbezoek een videoverslag gemaakt. Van het project is een verslag verschenen dat door ARBOS is verzorgd. Resultaat: gerealiseerd in 2001.

Die ik ben

Het project *Die ik ben* is vervangen door *De Vagina Verhalen*. *De Vagina Verhalen* worden ten tonele gevoerd door achttien actrices, in negen duo's van een horende en dove vrouw. De voorstelling is meertalig: Nederlands en enkele andere gesproken talen, en de Nederlandse Gebarentaal.

Inmiddels heeft een informatiebijeenkomst plaatsgevonden die bezocht is door 62 vrouwen uit het hele land. Voor de auditie die 30 november plaatsvindt hebben zich 48 vrouwen opgegeven. De speelperiode is van september 2003 tot en met juni 2004.

Resultaat: gerealiseerd in 2004.

Internationaal Gebarentheater Festival

Het Internationaal Gebarentheater Festival wordt uiteindelijk een *Internationaal Vertelfestival*. Voor de voorbereiding hiervan is een producente aangetrokken. Op het cultuurcongres Deaf Way zijn contacten gelegd met verhalenvertellers uit allerlei landen.

In 2001 heeft de Engelse groep Deaf Comedians een voorstelling gegeven in Theater 't OOG.

In 2002 heeft de Engels groep Sign Dance Theatre voorstellingen gegeven.

Resultaat: gerealiseerd in 2004.

Charlie en Albert

Voor *Charlie en Albert* komt de voorstelling *De Toneelmeester* in de plaats waarin stukken uit Shakespeare zijn verwerkt. De voorstelling is nu in voorbereiding. Samengewerkt wordt met het Shakespeare Genootschap in de persoon van Ton Hoenselaar die ook lid is van de Engelse werkgroep Signing Shakespeare.

Resultaat: gerealiseerd in 2004.

Open Podium

Net als vorig seizoen wordt Open Podium dit theaterseizoen vijfmaal gehouden.

Resultaat: vijfmaal per seizoen gerealiseerd.

King Lear

Het ligt nog steeds in de bedoeling om de kunstenplan periode af te sluiten met een stuk met grote bezetting.

Resultaat: gerealiseerd in 2004.

OPLEIDING EN EDUCATIE KINDEREN EN JONGEREN

Dieren onder mijn dak

Het pilotproject is inmiddels afgesloten. Het project is niet geïmplementeerd bij andere Kunstmagneetscholen omdat daarmee te ver van de opdracht van het Ministerie van OCW zou worden afgeweken: namelijk het geven van tenminste zestig voorstellingen per jaar in het reguliere theatercircuit.

Van het pilotproject is een verslag gemaakt.

Resultaat: pilotproject gerealiseerd in 2001.

Theaterweek

De theaterweek is overgenomen door de stichting Commex die speciaal voor de organisatie van de theaterweek is opgericht.

OPLEIDING EN EDUCATIE VOLWASSENEN

Theater- en danscursussen

Tot nu toe worden de dove acteurs en dansers die deelnemen aan de projecten van Handtheater door Handtheater zelf opgeleid, omdat de reguliere opleidingen voor de podiumkunsten niet toegankelijk zijn voor doven. Deze opleidingen zijn dus gekoppeld aan een voorstelling.

Het streven is om uiteindelijk educatie op het gebied van de podiumkunsten te gaan verzorgen die niet gekoppeld is aan een voorstelling, zodat cursisten vrijelijk kunnen kennismaken met en kennismaken van de verschillende disciplines. Uit deze pool van cursisten kunnen uiteindelijk acteurs en dansers worden geselecteerd voor de professionele producties van Handtheater. Over deze 'Amateurtheaterschool' voor doven onder vraag 4. meer.

OOGgetuigen

OOGgetuigen is een gedramatiseerde rechtszitting over onderwerpen de dovencultuur betreffende. OOGgetuigen heeft jaren in een grote behoefte voorzien. In totaal zijn er 15 rechtszittingen geweest. Van iedere zitting is een verslag verschenen. Handtheater heeft gemeend de organisatie en verdere implementatie van OOGgetuigen te moeten overdragen aan de landelijke organisatie voor belangenbehartiging Dovenschap, omdat OOGgetuigen te ver afwijkt van de eerste doelstelling van Handtheater: het geven van theatervoorstellingen.

Resultaat: gerealiseerd in 2002.

Vertelproject

Resultaat: nog niet gerealiseerd, wordt meegenomen in de toekomstplannen voor een amateurtheaterschool voor doven.

Workshops

Resultaat: In 2001 zijn er workshops gegeven door David Bower uit Engeland. In 2002 is er een workshop geweest van Levent Beskardes uit Frankrijk.

Symposium Dovencultuur in 't OOG

In plaats van zelf een symposium te organiseren is Handtheater intensief betrokken geweest bij de organisatie en inhoudelijke invulling van de informatieve dag over kunstuitingen in de Nederlandse Gebarentaal *Gebaren is een kunst*, een initiatief van het Fonds voor de Letteren, op 17 mei 2001. Namens Handtheater heeft Mieke Julien deelgenomen aan de voorbereidingsgroep, zitting genomen in het forum en een discussiestuk geschreven *Is gebaren een kunst?* Handtheater heeft ten slotte enkele kunstuitingen in de NGT tijdens de dag verzorgd.

Resultaat: gerealiseerd in 2001.

TOLKEN EN VERTALEN

Opleiding theatertolk

In 2001 is de theatervoorstelling *Kan jij een ei?* vertaald in de NGT.

In plaats van de vertaling van een theaterstuk met een grote bezetting (*King Lear*) is in 2002 gekozen voor de vertaling van *De Vagina Monologen* in de NGT. Deze vertaling wordt op video opgenomen en per scène (genummerd) op DVD overgezet. Deze manier van werken is nieuw.

Samengewerkt wordt met enerzijds enkele gerenommeerde tolken en vertalers en anderzijds met stagiaires van de opleiding tolk Nederlandse Gebarentaal aan de Hogeschool van Utrecht. Daarover hebben enkele gesprekken plaatsgevonden met de medewerker die de stagiaires begeleid.

Het tolken van theatervoorstellingen is een specialisme waarvoor in de Verenigde Staten al sinds jaar en dag een opleiding bestaat, maar in Nederland nog niet. Met de tolken waarmee Handtheater samenwerkt wordt dit specialisme nu en de komende jaren uitgewerkt. Binnenkort vindt een gesprek plaats met de Hogeschool van Utrecht over een formalisering van dit specialisme.

Resultaat: samenwerking met gerenommeerde tolken/vertalers en stagiaires in 2001, 2002 en de komende jaren.

Vertaling King Lear

Zie boven.

AUDIOVISUELE PROJECTEN

Bij elkaar gewaaid

In plaats van de documentaire *Bij elkaar gewaaid* is er gekozen voor het professioneel op video vastleggen van de theatervoorstellingen *O Amor Natural*, *Versteend Verdriet* en *Theo & Vincent*, omdat dit dichtert bij de eerste doelstelling van Handtheater ligt. Resultaat: *O Amor Natural* en *Versteend Verdriet* zijn op video opgenomen, *Theo & Vincent* wordt in mei 2003 opgenomen.

De Stomme Film

Op Open Podium dat vijfmaal per seizoen plaatsvindt, is film een vast programma-onderdeel. Tot nu toe zijn films of filmfragmenten vertoond die door doven zijn gemaakt of waarin doven een rol spelen. In 2002 is bovendien een vertoning geweest van korte films van de dove Franse cineast Levent Beskardes.

Op 11 tot en met 13 april 2003 vindt het filmfestival *Deaf in the Picture* plaats in de bioscoop Het Ketelhuis in Amsterdam.

Resultaat: jaarlijks, filmfestival in 2003.

PUBLICITEIT EN DIENSTEN AAN DERDEN

Publiciteit

Binnenlands en buitenlands bestand

Het binnenlands bestand bestaat uit twee delen:

- belangstellende personen en organisaties, 2400 adressen
- media, 825 adressen.

De binnenlandse bestanden zijn geactualiseerd.

Het buitenlands bestand is nog niet aangevuld met nieuwe adressen en geactualiseerd.

Resultaten: binnenlands bestand opgebouwd en geactualiseerd 2001 en 2002.

Buitenlands bestand wordt opgebouwd in 2003.

Internet, E-magazine en Nieuwsbrief

Handtheater heeft een website die goed wordt bezocht.

Besloten is om geen eigen e-magazine te starten maar aan te sluiten bij een bestaand e-magazine Doof. Nieuws over voorstellingen van Handtheater wordt via dit e-magazine verspreid.

In plaats van de nieuwsbrief is gekozen voor een uitbreiding van het bestand van belangstellenden die mailing ontvangen van iedere voorstelling.

Resultaat: regelmatige bijstelling van de website, regelmatige informatie via e-magazine Doof en regelmatige mailingen naar belangstellende personen en organisaties.

DIENSTEN AAN DERDEN

Vanwege de uniciteit neemt het aantal vragen over de dovensgemeenschap, de dovencultuur en gebarentaal in het algemeen en vragen over Handtheater in het bijzonder, toe.

Er is een bureaumedewerkster in dienst genomen die telefonische en schriftelijke vragen kan beantwoorden.

Resultaat: regelmatige beantwoording van telefonische en schriftelijke vragen.

3. Welk effect heeft de subsidiebeschikking gehad op uw instelling wat betreft inhoud en organisatie.

Welke (onvoorziene) problemen bent u als 'nieuwe' instelling sinds uw opname in de Cultuurnota tegengekomen?

In mei 2000 oordeelde de Raad voor Cultuur negatief over de subsidieaanvraag in het kader van het Kunstenplan 2001-2004.

Handtheater heeft zich toen gewend tot het Nationaal Revalidatie Fonds en een aanvraag ingediend voor de financiële ondersteuning van het project Handje Helpen. Dit project betrof twee onderscheiden maar samenhangende vraagstukken:

- de professionalisering van Handtheater en de daarvoor noodzakelijke interne reorganisatie
- de externe presentatie van Handtheater en de daarbij behorende lobby bij politiek, fondsen en ministeries.

Het Nationaal Revalidatie Fonds heeft deze aanvraag gehonoreerd. Jan Lau, organisatiedeskundige en Els Agtsteribbe, politica, beiden goed ingevoerd op het gebied van de podiumkunsten, hebben de interne reorganisatie begeleid.

Daarnaast is binnen Handtheater een stappenplan opgesteld om politiek, fondsen en ministeries te benaderen. Verder zijn ook organisaties van doven en organisaties van horenden met wie Handtheater tot dan toe had samengewerkt, aangeschreven. Naar aanleiding van deze intensieve actie heeft uiteindelijk staatssecretaris Vliegthart contact opgenomen met haar collega staatssecretaris Van der Ploeg en heeft Handtheater in december 2000 te horen gekregen alsnog in het Kunstenplan te worden opgenomen.

In mei 2001 hebben Jan Lau en Els Agtsteribbe een reorganisatieadvies uitgebracht. Vanwege het late tijdstip waarop duidelijk werd dat Handtheater structurele subsidie zou ontvangen, heeft een aantal ontwikkelingen vertraging opgelopen. Vijf mensen konden bijvoorbeeld pas vanaf april en mei 2001 op een ID baan worden aangesteld. Ondanks deze vertraging is Handtheater erin geslaagd om de activiteiten die voor het jaar 2001 waren gepland, in grote lijnen uit te voeren en te voldoen aan de eisen die door beide subsidiërende ministeries zijn gesteld. Ook het jaar 2002 kan naar alle waarschijnlijkheid met positief resultaat worden afgesloten.

De aanbevelingen die in het reorganisatieadvies zijn gedaan, zijn vrijwel alle uitgevoerd. Inmiddels werken er elf mensen vast bij Handtheater, van wie negen op de loonlijst en twee als vaste freelancers in de volgende functies:

- zakelijk leider (2)
- artistiek leider (1)
- productioneel leider (1)
- pr medewerker (1)
- acteurs (2)
- acteurs in opleiding (3)
- bureaumedewerker (1).

Per project wordt gewerkt met gastacteurs. Op dit moment zijn dat er acht.

Handtheater is geen onvoorziene problemen tegengekomen, wel voorziene, waarover meer onder vraag 4.

4. Zijn er ontwikkelingen die hebben geleid tot bijstelling van het beleidsplan? Zo ja, om welke ontwikkelingen gaat het en wat is de achtergrond van de ontwikkelingen?

Zoals gezegd is het beleidsplan 2001 en 2002 in grote lijnen onverlet uitgevoerd. Wel is er sprake van twee - overigens voorziene - problemen.

a. Vraagbaak over de dovensamenleving, de dovensamenleving en gebarentaal

Omdat de dovensamenleving een minderheidscultuur is, wenden vele personen en organisaties zich tot Handtheater met algemene en specifieke vragen de dovensamenleving, de dovensamenleving en de gebarentaal betreffende. Het beantwoorden van al die vragen kost veel tijd.

Als er een samenwerking met een andere organisatie op het gebied van de podiumkunsten wordt aangegaan, wordt veel tijd besteed aan het informeren van betrokkenen. Nederlandse scripts moeten altijd naar de NGT worden vertaald, hetgeen een arbeidsintensief proces is.

b. Interne opleiding voor acteurs

Omdat de reguliere opleidingen voor de podiumkunsten niet toegankelijk zijn voor doven, is Handtheater gedwongen om intern een opleiding te verzorgen. Het komt erop neer dat Handtheater professionele voorstellingen moet maken die in het reguliere theatercircuit gespeeld worden met acteurs die vanaf amateurniveau moeten worden opgeleid.

Het informeren, vertalen en opleiden kost naar schatting 65% van tijd, ruimte en geld. Deze grote inspanning blijft tot nu toe onzichtbaar. Voorstellingen worden op hun

merites beoordeeld. Er staat geen bordje op het podium: deze voorstelling is totstandgekomen dank zij de te grote inspanning van een te klein groepje mensen met te weinig geld in een te kleine ruimte en met te weinig opleidingsmogelijkheden. Deze inspanning is voor de komende twee jaren niet meer in die mate op te brengen. Bovendien moet de inspanning zichtbaar worden gemaakt. Vandaar dat Handtheater overweegt om een amateurtheaterschool voor doven op te zetten.

BIJLAGE

4

**THEATERSCHOOL
VOOR DOVEN**

AMATEURTHEATERSCHOOL VOOR DOVEN

een eerste aanzet

WAAROM?

Handtheater wordt geacht zestig professionele voorstellingen per jaar te spelen in het reguliere theatercircuit. De voorstellingen worden gespeeld door dove acteurs die geen van allen een opleiding hebben gevolgd op het gebied van de podiumkunsten omdat de opleidingen niet of nauwelijks voor doven toegankelijk zijn. Zelfs al zou een doof iemand een opleiding op het gebied van de podiumkunsten volgen met behulp van een tolk Nederlandse Gebarentaal, dan nog wordt op die opleiding geen aandacht besteed aan wat theater in de Nederlandse Gebarentaal is of zou moeten zijn, of wat het is om zonder muziek te dansen.

De vaste acteurs en gastacteurs van Handtheater leren het vak in de praktijk aan de hand van de voorstelling die ze moeten spelen. Dat betekent dat – uitgaande van één theaterproductie voor volwassenen en een voor kinderen per jaar – in dat ene jaar niet alleen de voorstelling moet worden voorbereid en gerepeteerd, maar ook een opleiding moet worden gegeven. Bovendien moeten Nederlandse teksten naar de Nederlandse Gebarentaal worden vertaald.

Handtheater wordt beoordeeld op de voorstelling zoals deze op het podium staat. Dat daarvoor een veel zwaarder traject dan bij niet-dove theatergroepen moeten worden afgelegd, staat er niet op een bordje bij. Deze extra inspanning moet worden zichtbaar gemaakt. Een manier om dat te doen is een opleiding te starten waar doven zich kunnen bekwalen op het gebied van de podiumkunsten zonder de hete adem van een productie in de rug.

Uit de pool van geschoolden kan dan worden geput bij de selectie van acteurs voor nieuwe producties.

WAAR?

Het ligt voor de hand om de opleiding wel helder te onderscheiden van de theatergroep Handtheater, maar deze niet los daarvan te laten bestaan. De opleiding zou dus moeten worden gesitueerd in de nabijheid van Handtheater, het liefst op dezelfde locatie. Aangezien Handtheater is gesitueerd in Amsterdam, zal ook de opleiding in Amsterdam gevestigd worden.

De amateurtheaterschool zal echter cursisten trekken uit het hele land. Zoals nu al te zien is bij het Open Podium, een soort 'Open Bak' die vier- tot vijfmaal per jaar door Handtheater wordt georganiseerd, zijn de deelnemers en het publiek uit het hele land afkomstig.

VOOR WIE?

De amateurtheateropleiding voor doven is bedoeld voor doven vanaf 18 jaar. Deze leeftijdskeuze is totstandgekomen in overleg met Nora Rozemond, voormalig inspecteur van het Ministerie van OCW. Zij voert hiervoor de volgende argumenten aan:

- Doven jonger dan 18 jaar zitten doorgaans nog op een internaat dat op een andere plaats is gevestigd dan hun ouderlijk huis.
- Kinderen en jongeren kunnen of mogen vaak nog niet zelfstandig reizen en moeten dan worden gehaald en gebracht.
- De meeste deelnemers aan het Open Podium zijn tussen 18 en 35 jaar oud.

Wel stelde Nora voor om aan de scholen kortdurende projecten aan te bieden waarvoor kinderen en jongeren vertrouwd raken met de podiumkunsten.

DOOR WIE?

Op de amateurtheaterschool zouden bij voorkeur dove docenten uit binnen- en buitenland moeten lesgeven. Vooral in het buitenland zijn dove docenten te vinden die een staat van dienst hebben op het gebied van dovencultuur in het algemeen en podiumkunsten in een gebarentaal in het bijzonder. Ook kan gebruik worden gemaakt van horende docenten die de Nederlandse Gebarentaal machtig zijn. Ten slotte is het ook mogelijk om te werken met horende docenten die de NGT niet beheersen, maar zich verstaanbaar maken door middel van een tolk. Van deze laatste mogelijkheid wordt alleen gebruikgemaakt als het gaat om docenten die iets bijzonders te bieden hebben aan podiumkunsten in de NGT.

WANNEER?

Het ligt in de bedoeling om begin 2004 een pilotproject van start te laten gaan. Voor deze pilot zal het Ministerie van OCW en enkele particuliere fondsen worden benaderd. Gedacht wordt aan een project van vijf maanden.

HOE?

De amateurtheaterschool zou een divers aanbod moeten doen, dus zowel korte als langer lopende cursussen, in de avonden, in de weekenden en op doordeweekse dagen, en in de schoolvakanties.

Tot zover deze korte notitie.

Mieke Julien.

BIJLAGE

5

**BETWEEN
SCYLLA AND
CHARYBDIS**

BETWEEN SCYLLA AND CHARYBDIS

I was asked to tell something about the history of Handtheater and its position in the community.

Let me first introduce myself: I am Mieke Julien and I am the artistic leader of Handtheater.

I have to apologize beforehand for my American accent. Once, when I was a little girl, I learned to speak proper English, but my American friends made me pronounce ask like ask and class like class. Still I hope you can understand what I am telling.

I was not born as the artistic leader of Handtheater, nor did I apply for the job, I just became an artistic leader of a theatre group of the deaf out of necessity. There were and are no educated deaf directors in the Netherlands and in the beginning, it was too expensive to ask foreign deaf directors to come to the Netherlands for a year or so to work with our deaf actors.

Handtheater was founded in 1990 by five deaf men and one deaf woman. One of the deaf men had an education in the field of theatre art, but the other persons had a very different vocational background, like cook, glassblower, instrument maker and technical draftsman.

I assisted them in every possible way.

It was not the first time in history that deaf people tried to found a theatre group of the deaf in the Netherlands. Before World War II there was a group in the north of the Netherlands, managed by deaf Jews but with their elimination the group was eliminated as well.

In the fifties, there was a theatre group 'Art in our silence' in Amsterdam. This group was well known in the deaf community and caught the attention of the hearing media as well. However, there was no subsidy of the crown and when the active deaf leader, also actor and director, grew older, the group fell apart.

In the eighties, a new attempt was made. The Foundation of Visual Theatre was brought out. Jean Couprie and Wim Emmerik, both deaf mime artists of standing, performed in the Netherlands and abroad. The business managers of the group were hearing. In the end, that fact created a tremendous problem. The hearing people were in charge and used - or misused - the deaf mime artists as puppets on a string. Furthermore, there was no financial support of the government, so finally also this group ceased to exist.

Jean Couprie wanted to be admitted at the School of the Arts in Utrecht. It took him much time and energy to convince the management of the school that a deaf student was capable of becoming a bachelor of education. He succeeded, but as the only deaf student at that time, he felt the odd man out and he had to make himself familiar with a typical hearing way of theatre making. He did not learn what theatre in sign language is, can or has to be. He learned to use his voice, but not his hands. He learned for instance to roar like a lion, but not to express a lion in sign. There was no time or space to develop the stories of the deaf community.

The teachers were hearing and used spoken Dutch. At that time, there were a few interpreters in the Netherlands, but they were not professional. Children of deaf parents, hearing partners, hearing parents of deaf children volunteered to interpret for the deaf. A woman who worked as a teacher at the school interpreted some lessons for Jean, but not all. Therefore, he had to lip read and speak.

Jean Couprie was one of the founders of Handtheater.

Let me give you some facts about Handtheater.

Until two years, Handtheater did not receive any financial support of the Crown. It was sheer volunteer work and the actors paid everything out of their own pocket. Since 2001 the Ministry of Education, Culture and Science, the Ministry of Public Health, Welfare and Sports and the City of Amsterdam endow Handtheater on a modest scale.

Now Handtheater has a permanent staff of ten people. Furthermore, there are thirty guest actors involved in the various projects. This season Handtheater has a theatre play for children, a theatre play for young people, a theatre play for adults, a film festival, a video registration of a former play, the production of a CD with signs for animals, a video project for children (picture books in sign language), in cooperation with an art organization in Bolivia.

Handtheater performs in the regular theaters in the Netherlands. Thirty percent of the audience is deaf and seventy percent is hearing. Almost all the performances are bilingual, in the Sign Language of the Netherlands and in spoken Dutch.

I was asked to tell you something about the position of Handtheater in the community. The question is: in which community? Handtheater has to function in and between two communities, the deaf community and the hearing community, between Scylla and Charybdis, as I called this paper. I can assure you that it is not easy to serve and satisfy both communities at the same time. They have different expectations, interests and needs.

The hearing community has many mistaken ideas about deafness (for instance that the deaf read Braille, about sign language (that it is nothing more than mime), about the deaf community (that it is primitive and behind the times), and about deaf art (that it is only a means to emancipation).

If hearing people have no knowledge of deafness, sign language and deaf culture, they have to be seduced to come to a performance of Handtheater. Once they have been there, many of them return.

In the beginning, hearing people are overwhelmed by the sign language, by its visual, expressive characteristics. Therefore, they are not able to judge the artistic value of the performance. If they are enthusiastic, you still do not know for what reason. Is it the astonishment that deaf actors can really act? Is it the amazement about the beauty of the language? Or is it out of respect for the artistic performance?

It takes time to overcome the prejudice of the hearing audience, but as I said if hearing people give us a chance to show what we are capable of, many of them are coming back.

If we put on a new play, we have to take into consideration what the effect will be on the hearing community. For instance the play Theo & Vincent, about the brothers Van Gogh, made it easier for hearing people to come to the theatre because almost everyone knows Van Gogh. O Amor Natural, a performance based on the erotic poems of the Brazilian poet Carlos Drummond de Andrade, lured many hearing people into the theatre because they wanted to know what all those erotic words look like in sign.

The performance Petrified Sorrow, the personal story of one of our deaf actors who is Jewish, about his experiences during World War II, hiding from the Germans, brought many Jewish hearing people to the theatre.

The deaf community, on the other hand, has its own desires. Deaf people really like to see their own stories on stage, in their own language. Stories they can relate to, feel connected with. They also want to relax, to laugh, because life is no laughing matter and laughter is the best medicine.

Of course, they are also interested in the stories of the hearing community, but not in the first place. So they enjoy Theo & Vincent, but they prefer Petrified Sorrow. Spontaneous storytelling is typical deaf. Stories told at birthday parties, meetings, after work, in bars etc. However, those stories are not on paper.

The performances of Handtheater have to be accessible to hearing people as well. Not only because accessibility is one of the conditions stipulated by the Ministry of Education, Culture and Science, but also because we think it is important that hearing people can enjoy our shows. Therefore, all the performances have to be in two languages, the Sign Language of the Netherlands and spoken Dutch. In this respect it is easier to work with a text in Dutch, like the letters of Van Gogh, translate the text into the Sign Language of the Netherlands and translate it back into the interpreters text, than to work with stories based on improvisation. Even though the translation back and forth takes much time and energy.

John van Gelder, one of the actors of Handtheater, performed Traffic Light, stories in sign language. The audience was invited to bring an object in one of the colors of

the traffic light, red, orange and green, and John improvised a story about each object. It was impossible to translate these stories into spoken Dutch, because there was no text and an interpreter would not have the time to prepare and rehearse. Therefore, these performances were not interpreted and – as a result - were not accessible to a hearing audience.

To serve both communities is not an easy task. We have to weigh all the pros and cons and balance between the expectations, interests and needs of the deaf and of the hearing community.

The last two years – in my opinion - we have focused too much on the hearing community and have neglected the deaf community, being a minority culture.

Therefore, our plans for the future are:

- to pay more attention to deaf culture and to deaf story telling
- to make theatre education accessible for the deaf
- to involve deaf directors from abroad.

BIJLAGE

6

JAARREKENING

Aan het bestuur van de Stichting Handtheater
p/a Theater 't Oog
Bilderdijkkade 60
1053 VN AMSTERDAM

Accountantsverklaring

Opdracht

Wij hebben de bijgevoegde jaarrekening 2002 van Stichting Handtheater te Amsterdam gecontroleerd. De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur van Stichting Handtheater. Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken.

Werkzaamheden

Onze controle is verricht overeenkomstig in Nederland algemeen aanvaarde richtlijnen met betrekking tot controleopdrachten en met in acht neming van het in bijlage 3 van het handboek verantwoording cultuursubsidies opgenomen controleprotocol. Volgens deze richtlijnen dient onze controle zodanig te worden gepland en uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang bevat. Een controle omvat onder meer een onderzoek door middel van deelwaarnemingen van informatie ter onderbouwing van de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. Tevens omvat een controle een beoordeling van de grondslagen van de financiële verslaggeving die bij het opmaken van de jaarrekening zijn toegepast en van belangrijke schattingen die de leiding van de huishouding daarbij heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. Wij zijn van mening dat onze controle een deugdelijke grondslag vormt voor ons oordeel.

Oordeel

Wij zijn van oordeel dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Handtheater op 31 december 2002 en van het resultaat over 2002. Voorts zijn wij van oordeel dat de jaarrekening in overeenstemming is met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor de jaarverslaggeving en voldoet aan de bepalingen van het Bekostigingsbesluit cultuuruitingen (het Besluit) inzake de verantwoording.

Tevens delen wij mede dat, alle voor de controle relevante bepalingen van het Besluit en de Regeling subsidies en uitkeringen cultuuruitingen zijn nageleefd, alsmede voorzover van toepassing de bepalingen opgenomen in de verleningsbeschikking (brief van dr. F. van der Ploeg, kenmerk K/T/01/31810, d.d. 14 augustus 2001 en brief van dr. F. van der Ploeg, kenmerk K/T/00/49381, d.d. 6 december 2000).

Amstelveen, 15 april 2003

BDO Accountants

H.J.M. Egberts RA

JAAARREKENING

2002

STICHTING HANDTHEATER

INHOUDSOPGAVE	Blz.
RAPPORT	
Opdracht	2
Resultaat	2
JAARREKENING	
Grondslagen voor de financiële verslaglegging	3
MODEL I	
Balans per 31 december 2002 met vergelijkende cijfers per 31 december 2001	4 - 7
MODEL I	
Toelichting op de balans per 31 december 2002	8 - 11
MODEL II	
Functionele exploitatierekening over 2002 met vergelijkende cijfers over 2001 en de begroting 2002	12
MODEL IIIB	
Specificatie functionele exploitatierekening 2001 (Podiumkunsten) met vergelijkende cijfers over 2001 en de begroting 2002	13 - 20
MODEL IV	
Kasstroomoverzicht	21
MODEL V	
Categoriale exploitatierekening 2002	22

8N20

Administratie & Advies

Aan het Bestuur van
Stichting Handtheater
Bilderdijkkade 60
1053 VN Amsterdam

Badhoevedorp, 11 april 2003

Geacht bestuur,

Opdracht

Ingevolge uw opdracht heb ik de jaarrekening 2002 van STICHTING HANDTHEATER samengesteld op basis van de door u verstrekte gegevens. De verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van die gegevens en de hierop gebaseerde jaarrekening berust bij u.

Werkzaamheden

Mijn werkzaamheden bestonden in hoofdzaak uit het verzamelen, verwerken, rubriceren en samenvatten van financiële gegevens.

Balans

De balans per 31 december 2002 sluit met een bedrag van € 210.573,=
Voor nadere informatie verwijs ik u naar de balans, alsmede de toelichting hierop.

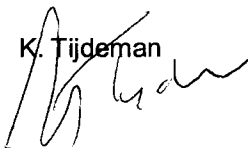
Resultaat

In het boekjaar 2002 is een nettowinst behaald van € 30.143,=
Voor nadere informatie verwijs ik u naar de functionele exploitatierekening, alsmede de toelichting hierop.

Voor het geven van nadere toelichting ben ik te allen tijde bereid.

Hoogachtend,
8N20 Administratie & Advies

K. Tijdeman

JAARREKENING

Grondslagen voor de financiële verslaggeving

Algemeen

Voor zover niet anders vermeld, zijn alle activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde. De algemene grondslag voor de waardering van de activa en passiva, is de verkrijgingprijs. Activa en passiva in vreemde valuta zijn gewaardeerd tegen de koers per balansdatum.

Waarderingsgrondslagen voor de balans

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de aanschafwaarde, verminderd met lineair berekende afschrijvingen. Alle aanschaffingen beneden € 2.269,00 zijn direct ten laste gekomen van de exploitatierekening.

De vorderingen zijn opgenomen voor de nominale waarde.

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de onderneming.

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de netto-omzet en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen kosten.

De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen. Winsten worden verantwoord in het jaar waarin de omzet is gerealiseerd. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

MODEL I: Balans (debet)

A. Vaste activa	31-12-02	31-12-01
I Immateriële vaste activa	0	0
<i>Totaal immateriële vaste activa</i>	0	0
II Materiële vaste activa		
1. Gebouwen en terreinen	0	0
2. Inventaris en inrichting	16.474	22.274
3. Andere vaste bedrijfsmiddelen	0	0
4. Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	0	0
5. Niet aan de bedrijfsuitoefening dienstbaar	0	0
<i>Totaal materiële vaste activa</i>	16.474	22.274
III Financiële vaste activa		
1. Deelnemingen	0	0
2. Vorderingen op gelieerde rechtspersonen	0	0
3. Overige	0	0
<i>Totaal financiële vaste activa</i>	0	0

MODEL I: Balans (debet)

B. Vlottende activa	31-12-02	31-12-01
I Voorraden		
1. Onderhanden activiteiten	27.390	2.194
2. Overige voorraden	0	0
<i>Totaal voorraden</i>	27.390	2.194
II Vorderingen		
1. Debiteuren	11.871	2.027
2. Gelieerde rechtspersonen	0	0
3. Minister van OCenW	0	0
4. Overige subsidieverstrekkers	36.957	63.074
5. Overige vorderingen	38.379	16.309
6. Overlopende activa	2.574	2.043
<i>Totaal vorderingen</i>	89.781	83.453
III Effecten	0	0
<i>Totaal effecten</i>	0	0
IV Liquide middelen	76.928	54.509
<i>Totaal liquide middelen</i>	76.928	54.509
Totaal activa	210.573	162.430

MODEL I: Balans (credit)

	31-12-02	31-12-01
A. Eigen vermogen		
1. Stichtingskapitaal	6.579	6.579
2. Algemene reserve	113.585	77.635
3. Herwaarderingsreserve	0	0
4. Overige reserves	0	0
<i>Totaal eigen vermogen</i>	120.164	84.214
C. Voorzieningen		
1. Pensioenen	0	0
2. Overige voorzieningen	0	5.807
<i>Totaal voorzieningen</i>	0	5.807
D. Langlopende schulden		
1. Obligaties en onderhandse leningen	0	0
2. Schulden aan kredietinstellingen	0	0
3. Schulden aan gelieerde rechtspersonen	0	0
4. Schulden inzake pensioenen	0	0
5. Overige schulden	0	0
6. Overlopende passiva	0	0
<i>Totaal langlopende schulden</i>	0	0

MODEL I: Balans (credit)

	31-12-02	31-12-01
E. Kortlopende schulden		
1. Obligaties en onderhandse leningen	0	0
2. Schulden aan kredietinstellingen	0	0
3. Schulden aan leveranciers	12.797	3.705
4. Schulden aan gelieerde rechtspersonen	0	0
5. Belastingen en premies sociale verzekeringen	7.658	4.043
6. Schulden inzake pensioenen	2.663	8.813
7. Minister van OCenW	0	0
8. Overige subsidieverstrekkers	0	0
9. Overige schulden	6.938	7.689
10. Overlopende passiva	60.353	48.159
<i>Totaal kortlopende schulden</i>	90.409	72.409
Totaal passiva	210.573	162.430

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31-12-2002

A. VASTE ACTIVA

II Materiële vaste activa

2. Inventaris en inrichting

	jr	Aanschaf waarde	Afschrijving t/m 2001	Afschrijving 2002	Boekwaarde 31-12-2002
Inventaris					
Jazzdrive	3	542,28	498,25	44,03	0,00
Teksttelefoon	5	1.171,71	527,35	234,36	410,00
		<u>1.713,99</u>	<u>1.025,60</u>	<u>278,39</u>	<u>410,00</u>
Gebouwinventaris					
Proscreen projector	5	3.584,87	1.493,84	717,03	1.374,00
Lichtapparatuur	10	6.037,90	302,13	603,77	5.132,00
		<u>9.622,77</u>	<u>1.795,97</u>	<u>1.320,80</u>	<u>6.506,00</u>
Computers					
Computer	3	1.053,54	702,31	351,23	0,00
Apple	3	3.449,63	383,44	1.150,19	1.916,00
Apple laptop	3	3.741,43	416,13	1.247,30	2.078,00
		<u>8.244,60</u>	<u>1.501,88</u>	<u>2.748,72</u>	<u>3.994,00</u>
Audiovisuele apparatuur					
LCD Projector	5	7.258,21	242,32	1.451,89	5.564,00
TOTAAL		<u>26.839,57</u>	<u>4.565,77</u>	<u>5.799,80</u>	<u>16.474,00</u>

B. VLOTTENDE ACTIVA

I Voorraden

1. Onderhanden activiteiten

Overlopende projecten					<u>27.389,87</u>
-----------------------	--	--	--	--	------------------

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31-12-2002

B. VLOTTENDE ACTIVA

II Vorderingen

1. Debiteuren

Amstelveens Poppentheater	1.493,31
Alliantie de cultuurhal	1.568,80
Gemeente Veenendaal	522,54
Lau Beheer	4.550,00
Stichting Swedero	1.470,42
Wijktheater 't Kapelletje	729,28
Overige	1.537,12

11.871,47

4. Overige subsidieverstrekkers

Amsterdamse Fonds voor de Kunst	14.138,51
Bevriend Fonds	2.268,90
Dienst Welzijn Amsterdam	5.677,74
Fonds voor de Podiumkunsten	1.860,00
Fonds voor de Amateurkunst	360,00
Fonds vorming & educatie van doven	907,56
UVW GAK	7.260,48
Nationaal Revalidatie Fonds	2.269,00
Stadsdeel Oud-West Amsterdam	1.080,13
St. Fonds v.h.dove & slechthorende kind	1.134,45

36.956,77

5. Overige vorderingen

Nog te ontvangen NV Werk	17.832,67
Lening u/g personeel	716,97
Artisjok project Meeting Point	6.727,31
Netto salarissen	1.386,67
Bedrijfsvereniging	294,28
Omzetbelasting	11.421,00

38.378,90

6. Overlopende activa

Vooruitbetaalde kosten	2.574,12
------------------------	----------

IV Liquide middelen

Kas	101,38
Postbank	16.826,14
Postbank kapitaalrekening	60.000,00

76.927,52

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31-12-2002

A. EIGEN VERMOGEN

1. Stichtingskapitaal 6.578,98

2. Algemene reserve

Stand 1 januari 2002 83.441,00

Exploitatieresultaat 2002 30.143,75

113.584,75

E. KORTLOPENDE SCHULDEN

3. Schulden aan leveranciers

Notaris Blom 273,70

Frumau 456,20

Julien 295,33

Meegdes 310,30

Theater 't Oog 774,00

Ontwerpers Amsterdam 714,00

Oldenburger 285,60

PCM 663,36

Plijter 293,40

Scheper 422,40

Wibbens 400,00

Witteveen 1.106,70

Stichting Woord en Gebaar 595,00

Zeegers 3.044,02

Overige < € 250 3.163,23

12.797,24

5. Belastingen en premies sociale verzekeringen

Loonbelasting 7.658,00

6. Schulden inzake pensioenen

Pensioenfonds 2.663,20

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31-12-2002

E. KORTLOPENDE SCHULDEN

9. Overige schulden

Spaarloonregeling	65,66
Reservering vakantietoeslag	6.871,87
	<hr/>
	6.937,53
	<hr/> <hr/>

10. Overlopende passiva

Overlopende projecten	25.532,31
8N20	450,00
Abacus	1.134,00
BDO	4.000,00
Bureau Akkoord	2.500,00
Henk Buter Fonds	1.019,94
Ketelhuis	21.244,67
Mouton neuf	340,00
Notariskosten	677,56
Overgaauw	2.181,67
Stichting WG Kunst	360,08
Wibbens	800,00
Overige	112,75
	<hr/>
	60.352,98
	<hr/> <hr/>

Huurverplichting 2003

Stichting Handtheater is per 1 maart 2003 een huurverplichting aangegaan voor 5 jaar betreffende de Wittenkade 59-63 + 69. Er zijn echter wel ontbindende voorwaarden opgenomen, waarin de huurverplichting vervalt. Dit is o.a. het geval, als Stichting Handtheater geen structurele subsidies meer zou ontvangen.

MODEL II: Functionele exploitatierekening

	2002	2001	Begroting
BATEN			
Directe opbrengsten			
1. Publieksinkomsten	13.142	25.843	42.614
2. Overige inkomsten	1.775	3.573	2.496
<i>Totaal directe opbrengsten</i>	14.917	29.416	45.110
Indirecte opbrengsten			
3. Diversen	13.550	0	0
<i>Totaal indirecte opbrengsten</i>	13.550	0	0
Bijdragen			
4. Subsidie minister OCenW	94.988	123.872	135.964
5. Subsidie overige overheden	294.641	244.063	311.346
6. Overige bijdragen	45.840	101.095	241.196
<i>Totaal bijdragen</i>	435.469	469.030	688.506
Som der baten	463.936	498.446	733.616
LASTEN			
7. Beheerlasten: Personeelslasten	102.481	70.437	129.928
8. Beheerlasten: Materiële lasten	59.010	58.534	78.796
9. Activiteitenlasten: Personeelslasten	205.992	200.054	306.940
10. Activiteitenlasten: Materiële lasten	78.269	87.273	217.952
Som der lasten	445.752	416.298	733.616
11. Rentebaten en inkomsten uit beleggingen	1.221	666	0
12. Afwaardering op beleggingen resp. effecten	0	0	0
13. Rentelasten en soortgelijke kosten	-453	-190	0
Saldo uit gewone bedrijfsuitoefening	768	476	0
14. Buitengewone baten	11.693	817	0
15. Buitengewone lasten	-502	0	0
Saldo buitengewone baten en lasten	11.191	817	0
EXPLOITATIESALDO	30.143	83.441	0

MODEL IIIB: Specificatie functionele exploitatierekening (Podiumkunsten)

Baten		2002	2001	Begroting
1.	Publieksinkomsten			
1.1.	Kaartverkoop			
	# Recettes	5.990	13.544	19.208
	# Partage	0	0	0
	# uitkopen	7.152	12.299	18.573
	<i>totaal kaartverkoop</i>	13.142	25.843	37.781
1.2.	Horeca bij voorstellingen	0	0	0
1.3.	Opbrengst radio en televisie	0	0	0
1.4.	Verkoop van o.a. programma's, beeld en geluiddragers	0	0	4.288
1.5.	Overige publieksopbrengsten	0	0	545
	Totaal publieksinkomsten	13.142	25.843	42.614
2.	Overige inkomsten			
2.1.	Directe sponsoring	0	0	2.496
2.2.	Royalties	0	0	0
2.3.	Zaalverhuur (hoofdtak)	0	0	0
2.4.	Overige	1.775	3.573	0
	Totaal overige inkomsten	1.775	3.573	2.496
3.	Diversen			
3.1.	Algemene sponsoring	13.550	0	0
3.2.	Losse horeca	0	0	0
3.3.	Zaalverhuur (neventaak)	0	0	0
	Totaal diversen	13.550	0	0

MODEL IIIB: Specificatie functionele exploitatierekening (Podiumkunsten)

Baten		2002	2001	Begroting
4.	Subsidie minister van OCenW			
4.1.	Jaarlijkse subsidie uit de Cultuurnota	94.988	92.126	90.586
4.2.	Incidentele subsidies	0	31.746	45.378
	Totaal subsidie minister van OCenW	94.988	123.872	135.964
5.	Subsidie overige overheden			
5.1.	Subsidie overige rijksoverheid			
5.1.1.	Minister van VWS	90.586	90.586	90.586
5.1.2.	Incidentele subsidies	25.830	0	0
	Totaal subsidie overige rijksoverheid	116.416	90.586	90.586
5.2.	Subsidie provincie	0	0	0
	Totaal subsidie provincie	0	0	0
5.3.	Subsidie gemeenten			
5.3.1.	Gemeente Amsterdam	14.880	14.010	13.954
5.3.2.	Dienst Welzijn Gemeente Amsterdam	13.081	36.285	30.630
5.3.3.	Stadsdeel Oud-West	15.257	22.689	0
	Totaal subsidie gemeenten	43.218	72.984	44.584
5.4.	Overige subsidies			
5.4.1.	NV Werk	114.133	67.787	148.949
5.4.2.	GAK inzake Wet Rea	20.874	12.706	27.227
	Totaal overige subsidies	135.007	80.493	176.176
	Totaal subsidie overige overheden	294.641	244.063	311.346

MODEL IIIB: Specificatie functionele exploitatierekening (Podiumkunsten)

Baten		2002	2001	Begroting
6.	Overige bijdragen			
6.1.	Bijdrage Vrienden van Handtheater	0	0	0
		0	0	0
6.2.	Diverse bijdragen			
6.2.1.	N.R.F.	6.742	38.182	23.143
6.2.2.	VSB Fonds	1.945	2.593	22.689
6.2.3.	Kinderpostzegels	2.917	3.889	4.538
6.2.4.	Fonds Vorming & Educatie voor Doven	907	7.714	6.807
6.2.5.	Fonds voor de Amateurkunst	3.600	4.538	7.941
6.2.6.	Prins Bernhard Cultuurfonds	1.945	2.593	23.823
6.2.7.	Fonds voor de Podiumkunsten	9.300	0	34.601
6.2.8.	Stg. Ned. Fonds voor de Film	0	0	34.034
6.2.9.	Stichting het R.C. Maagdenhuis	486	648	1.815
6.2.10.	Joop van den Ende	0	0	22.689
6.2.11.	Amsterdams Fonds voor de Kunst	16.410	31.765	0
6.2.12.	Overige	1.588	9.173	59.116
		45.840	101.095	241.196
6.3.	Vrijval gepassiveerd investeringsbedrag	0	0	0
		0	0	0
	Totaal overige bijdragen	45.840	101.095	241.196

MODEL IIIB: Specificatie functionele exploitatierekening (Podiumkunsten)

Lasten		2002	2001	Begroting
		fte	fte	fte
		2,97	3,28	3,94
7. Beheerlasten: Personeelslasten				
7.1.	<i>Personeelslasten per onderdeel (kosten)</i>			
7.1.1.	Directie	37.676	15.122	13.668
7.1.2.	Secretariaat	9.774	13.319	26.195
7.1.3.	Personeelszaken	0	0	0
7.1.4.	Financiële zaken	16.191	7.324	30.783
7.1.5.	Algemene en huishoudelijke zaken	29.892	28.358	42.719
	<i>totaal personeelslasten per onderdeel (kosten)</i>	93.533	64.123	113.365
7.1.	<i>Personeelslasten per onderdeel (fte)</i>			
7.1.1.	Directie	0,28	0,28	0,28
7.1.2.	Secretariaat	1,19	1,00	1,12
7.1.3.	Personeelszaken	0,00	0,00	0,00
7.1.4.	Financiële zaken	0,00	0,00	0,74
7.1.5.	Algemene en huishoudelijke zaken	1,50	2,00	1,80
	<i>totaal personeelslasten per onderdeel (fte)</i>	2,97	3,28	3,94
7.2.	<i>Overige personeelslasten</i>			
7.2.1.	Scholing	1.205	2.596	6.807
7.2.2.	Woon/werkverkeer	3.213	2.606	6.126
7.2.3.	Overige	4.530	1.112	3.630
	<i>totaal overige personeelslasten</i>	8.948	6.314	16.563
	Totaal personeelslasten	102.481	70.437	129.928

MODEL IIIB: Specificatie functionele exploitatierekening (Podiumkunsten)

Lasten		2002	2001	Begroting
8. Beheerlasten: Materiële lasten				
8.1.	<i>Huisvesting</i>			
8.1.1.	Huur incl. opslagruimte & materialen	18.199	17.970	19.740
8.1.2.	Energiekosten	1.815	1.856	2.042
8.1.3.	Schoonmaakkosten	207	113	454
8.1.4.	Verzekeringen	201	496	227
8.1.5.	Klein onderhoud/aanschaffingen	3.512	370	4.992
8.1.6.	Doorberekening huisvestingskosten project	-6.968	0	0
	<i>totaal huisvesting</i>	16.966	20.805	27.455
8.2.	<i>Kantoorkosten</i>			
8.2.1.	Kantoorbenodigdheden	2.338	3.528	7.034
8.2.2.	Telefoon/faxkosten	2.070	1.812	1.588
8.2.3.	Porti- en koerierskosten	4.210	768	2.382
8.2.4.	Kopieerkosten	3.476	907	3.176
8.2.5.	Juridische kosten	1.606	0	3.403
8.2.6.	Verzekeringen	411	348	227
8.2.7.	Abonnementen/vakliteratuur	1.321	1.446	2.722
8.2.8.	Reis- en verblijfkosten	2.453	5.163	0
8.2.9.	Representatiekosten	0	663	2.269
8.2.10.	Vrijwilligerskosten	389	841	0
8.2.11.	Kantinekosten	949	1.023	0
8.2.12.	Accountantskosten	4.828	3.500	1.588
8.2.13.	Administratiekosten	0	0	454
8.2.14.	Computerkosten	1.079	5.709	8.622
8.2.15.	Audiovisuele materialen	489	2.394	1.134
8.2.16.	Overige	1.485	148	179
8.2.17.	Doorberekening kantoorkosten project	-7.403	0	0
	<i>totaal kantoorkosten</i>	19.701	28.250	34.778
8.3.	<i>Algemene publiciteitskosten</i>			
8.3.1.	Algemene publiciteit	15.104	5.050	3.403
8.3.2.	Grafische vormgeving	0	0	5.672
8.3.3.	Opbouw & beheer adressenbestand	0	0	1.134
8.3.4.	Website design & onderhoud	1.439	1.601	1.815
	<i>totaal algemene publiciteitskosten</i>	16.543	6.651	12.024
8.4.	<i>Afschrijvingskosten</i>			
8.4.1.	Hard - en software	2.749	1.151	2.269
8.4.2.	Vaste activa	3.051	1.677	2.270
	<i>totaal afschrijvingskosten</i>	5.800	2.828	4.539
	Totaal materiële lasten	59.010	58.534	78.796

MODEL IIIB: Specificatie functionele exploitatierekening (Podiumkunsten)

Lasten		2002	2001	Begroting
9. Activiteitenlasten: Personeelslasten		fte: 5,31	fte: 3,56	fte: 4,34
9.1.	Personeelslasten per onderdeel (kosten)			
9.1.1.	artistieke leiding	34.138	32.841	30.906
9.1.2.	artistiek kader (regisseurs, ontwerpers)	35.224	35.849	59.120
9.1.3.	uitvoering (acteurs, dansers, musici)	51.826	30.387	44.675
9.1.4.	technisch personeel	40.355	21.615	44.924
9.1.5.	overig personeel	65.120	75.361	127.315
9.1.6.	doorberekening projecten	-26.134	0	0
	<i>totaal personeelslasten per onderdeel (kosten)</i>	200.529	196.053	306.940
9.1.	Personeelslasten per onderdeel (vast personeel)			
9.1.1.1.	artistieke leiding	31.415	32.841	27.502
9.1.2.1.	artistiek kader (regisseurs, ontwerpers)	20.891	10.152	11.193
9.1.3.1.	uitvoering (acteurs, dansers, musici)	45.958	19.434	34.419
9.1.4.1.	technisch personeel	28.666	12.910	12.071
9.1.5.1.	overig personeel	0	0	47.958
9.1.6.1.	doorberekening projecten	-26.134	0	0
	<i>totaal pers.lasten per onderdeel (vast personeel)</i>	100.796	75.337	133.143
9.1.	Personeelslasten per onderdeel (fte)			
9.1.1.1	artistieke leiding	0,56	0,56	0,00
9.1.2.1	artistiek kader (regisseurs, ontwerpers)	0,75	0,75	0,00
9.1.3.1	uitvoering (acteurs, dansers, musici)	3,00	1,25	0,00
9.1.4.1	technisch personeel	1,00	1,00	0,00
	<i>totaal pers.lasten per onderdeel (vast personeel)</i>	5,31	3,56	0,00
9.1.	Personeelslasten per onderdeel (honoraria)			
9.1.1.3.	artistieke leiding	2.723	0	3.403
9.1.2.3.	artistiek kader (regisseurs, ontwerpers)	14.333	25.697	47.927
9.1.3.3.	uitvoering (acteurs, dansers, musici)	5.868	10.953	10.255
9.1.4.3.	technisch personeel	11.689	8.706	32.854
9.1.5.3.	overig personeel	65.120	75.361	79.357
	<i>totaal personeelslasten per onderdeel (honoraria)</i>	99.733	120.717	173.796
9.2.	Overige personeelslasten			
9.2.1.	Scholing	1.170	2.596	0
9.2.2.	Woon/werkverkeer	3.064	293	0
9.2.3.	Overige	1.229	1.112	0
	<i>totaal overige personeelslasten</i>	5.463	4.001	0
	Totaal Activiteitenlasten: Personeelslasten	205.992	200.054	306.940

MODEL IIIB: Specificatie functionele exploitatierekening (Podiumkunsten)

Lasten		2002	2001	Begroting
10. Activiteitenlasten: Materiële lasten				
10.1.	<i>Vorbereidingskosten</i>			
10.1.1	Huur repetitieruimte	8.188	10.550	20.274
10.1.2.	Huur en aanschaf instrumenten/bladmuziek	0	0	0
10.1.3.	Overige voorbereidingskosten	34.555	22.702	103.140
	<i>totaal voorbereidingskosten</i>	42.743	33.252	123.414
10.2.	<i>Uitvoeringskosten</i>			
10.2.1	Zaalhuur	2.657	10.390	22.141
10.2.2.	Reis- en transportkosten	8.256	15.696	34.902
10.2.3.	Sejours	16.405	6.985	10.980
10.2.4.	Auteursrechten	200	0	6.807
10.2.5.	Overige uitvoeringskosten	329	5.518	1.475
	<i>totaal uitvoeringskosten</i>	27.847	38.589	76.305
10.3.	<i>Specifieke publiciteit</i>			
10.3.1	Affiches	706	3.591	1.588
10.3.2.	Programmaboekjes	195	7.276	11.676
10.2.3.	Overige specifieke publiciteitskosten	6.778	4.565	4.969
	<i>totaal specifieke publiciteitskosten</i>	7.679	15.432	18.233
10.4.	<i>Afschrijvingen</i>			
10.4.1	Decors	0	0	0
10.4.2.	Instrumenten	0	0	0
10.4.3.	Overige	0	0	0
	<i>totaal specifieke publiciteitskosten</i>	0	0	0
	Totaal Activiteitenlasten: Materiële lasten	78.269	87.273	217.952

MODEL IIIB: Specificatie functionele exploitatierekening (Podiumkunsten)

	2002	2001	Begroting
14. BUITENGEWONE BATEN			
Subsidie allochtonen 1999	1.123	0	0
Pensioenfonds 2001	3.861	0	0
Bedrijfsvereniging GAK 2001	234	0	0
Plaatsingsbudget 2001 Couprie	5.445	0	0
NV Werk 2001	43	0	0
Rotterdams Cultureel Centrum	987	0	0
	0	817	0
Totaal buitengewone baten	11.693	817	0
15. BUITENGEWONE LASTEN			
Projecten afgesloten in 2001	502	0	0
Totaal buitengewone lasten	502	0	0

MODEL IV: Kasstroomoverzicht

	2002	2001
I Kasstroom uit operationele activiteiten		
Exploitatiesaldo	30.143	83.441
Aanpassen voor: Afschrijvingen materiële vaste activa	5.800	2.828
Mutatie voorzieningen	0	0
<i>Bruto kasstroom uit operationele activiteiten</i>	35.943	86.269
Mutatie in voorraden	-7.284	-2194
Mutatie vorderingen	-4.647	-61.582
Mutatie effecten	0	0
Mutatie kortlopende schulden	-1.593	21.771
<i>Netto kasstroom uit operationele activiteiten</i>	22.419	44.264
II Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	0	20.487
Desinvesteringen materiële vaste activa	0	0
Investerings in financiële vaste activa	0	0
Desinvesteringen financiële vaste activa	0	0
<i>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</i>	0	20.487
III Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Ontvangsten uit langlopende schulden	0	0
Aflossing uit langlopende schulden	0	0
<i>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</i>	0	0
Mutatie liquide middelen I-II+III	22.419	23.777
Liquide middelen einde boekjaar	76.928	54.509
Liquide middelen begin boekjaar	54.509	30.732
Mutatie liquide middelen	22.419	23.777

MODEL V: Categoriele exploitatierekening

	2002	2001	Begroting
BATEN			
Opbrengsten			
1. Directe opbrengsten	14.917	29.416	45.110
2. Overige opbrengsten	13.550	0	0
<i>Totaal opbrengsten</i>	28.467	29.416	45.110
Bijdragen			
3. Subsidie minister OCenW	94.988	123.872	135.964
4. Subsidie overige overheden	294.641	244.063	311.346
5. Overige bijdragen	45.840	101.095	241.196
<i>Totaal bijdragen</i>	435.469	469.030	688.506
<i>Som der baten</i>	463.936	498.446	733.616
LASTEN			
6. Lonen en salarissen	163.829	111.368	246.509
7. Sociale lasten	26.447	19.279	0
8. Pensioenlasten	4.053	8.813	0
9. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	5.800	2.828	4.539
10. Directe productiekosten	178.002	207.989	391.748
11. Overige bedrijfslasten			
• Huisvestingskosten	16.966	20.805	27.455
• Kantoorkosten	19.701	28.251	34.778
• Publiciteitskosten	16.543	6.651	12.024
• Diverse personeelskosten	14.411	10.314	16.563
<i>Som der lasten</i>	445.752	416.298	733.616
Baten			
12. Rentebaten en inkomsten uit beleggingen	1.221	666	0
13. Afwaardering op beleggingen resp. effecten	0	0	0
14. Rentelasten en soortgelijke kosten	-453	-190	0
<i>Saldo uit gewone bedrijfsuitoefening</i>	768	476	0
15. Buitengewone baten	11.693	817	0
16. Buitengewone lasten	-502	0	0
Exploitatiesaldo	30.143	83.441	0

BIJLAGE

7

**BESTUUR EN
MEDEWERKERS**

SAMENSTELLING BESTUUR EN PERSONEEL

NAAM INSTELLING: *Stichting Handtheater*

Kalenderjaar: 2002

2002

ACHTERNAAM	VOORNAAM	(plus overige initialen)	Man/vrouw	Geboortjaar	Doof/horend	Functie	Datum aanstelling	Datum aftreden (bestuursleden)	1e, 2e of 3e termijn?
------------	----------	--------------------------	-----------	-------------	-------------	---------	-------------------	--------------------------------	-----------------------

BESTUUR

Agsterribbe	Eis	E.H.	vrouw	1940	horend	voorzitter	13-11-2001		
Buter	Henk	H.A.	man	1928	doof	secretaris	4-9-1991		
Hietbrink	Rudi	R.E.	man	1945	doof	vice-voorzitter	2-5-1990		
Kool	Paul	P.J.	man	1957	doof	penningsmeester	13-11-2001		

PERSONEEL

Julien	Mieke	M.G.J.	vrouw	1953	horend	artistieke leiding	1-1-2001		
Scheper	Herman	H.H.W.	man	1954	doof	zakelijke leiding	1-1-2001	Overleden	11-12-2002
Overgaauw	Wouter	W.M.W.	man	1949	horend	zakelijke leiding	1-12-2001		
Alvares	Babs	B.Y.	vrouw	1968	horend	educatief medewerker	1-4-2001		1-4-2002
Couprie	Jean	J.	man	1943	doof	acteur & educatief medew.	1-4-2001		
Gelder van	John	J.N.J.	man	1946	doof	acteur & beheerder	1-4-2001		
Graaf de	Timothy	T.J.	man	1967	doof	acteur in opleiding	1-7-2002		
Kleinwee	Tonny	A.W.M.	vrouw	1953	horend	bureamedewerker	1-11-2002		
Schol	Perwin	P.	vrouw	1973	doof	acteur in opleiding	1-4-2001		
Shaftee	Ali	A.A.	man	1970	doof	acteur in opleiding	1-4-2001		
Vossen	Teja	D.M.J.	vrouw	1946	horend	productionele leiding	1-5-2001		

IN DIENST UIT DIENST